

“Klimaat wacht niet op jouw pragmatisme”

De drijfveren tot burgerlijke ongehoorzaamheid van Extinction Rebellion-activisten in het licht van toenemende politierepressie

Master Sociologie, Groot Stedelijke Vraagstukken en Beleid
Erasmus School of Social and Behavioural Sciences

Student: Lotte Aartse
Studentnr: 6222191a
Scriptiebegeleider: Freek de Haan

Master Scriptie
Juni 2023
Aantal woorden: 9905

Vijf voor twaalf
Eigen collage, Lotte Aartse, 2023

Abstract

Activisten van de klimaatbeweging Extinction Rebellion krijgen in Nederland steeds vaker te maken met politierepressie en – geweld. Toch ziet de beweging haar aantal leden met de maand stijgen. Hoewel de activisten in Nederland zelf niet onderhevig zijn aan de effecten van klimaatverandering, zijn ze vastberaden hun tijd te offeren en het risico van hun vrijheid en welvaart op het spel te zetten. Het doel van dit onderzoek is om te achterhalen wat de drijfveren zijn van de activisten ten tijde van toenemende politieonderdrukking. Hiervoor is de volgende onderzoeksvraag opgesteld: Wat motiveert Extinction Rebellion-activisten tot burgerlijke ongehoorzaamheid in een context van toenemende politierepressie en -geweld? Om hier antwoord op te geven zijn tien semigestructureerde interviews afgenomen. De respondenten zijn verzameld via de lokale groepen van de beweging met de voorwaarde dat zij lid zijn van Extinction Rebellion. De activisten blijken een diepgaand gevoel voor urgentie te hebben en daarnaast voelen zij sterke intergenerationele, mondiale en morele verantwoordelijkheden die zich uit in emoties van frustratie en woede. Vooral de activisten die in hun privéleven weinig verantwoordelijkheden hebben zijn zich daarom bereid in te zetten en de risico's die verbonden zijn aan de burgerlijke ongehoorzaamheidsacties te aanvaarden. Wat het activisme, en de daarmee gepaarde politierepressie en -geweld draagbaar houdt is het belang van de zorgzame gemeenschap die Extinction Rebellion biedt. Het lijkt dat XR-activisten zichzelf in de spiegel willen kunnen aankijken en kunnen zeggen dat ze met iets serieus en belangrijks bezig zijn. Om deze bewijsdrang te ondersteunen zijn XR-activisten bereid opofferingen te doen. Het lijden onder politiegeweld lijkt gezien te worden als een manier om de ernst van hun boodschap te benadrukken en de noodzaak van verandering te onderstrepen. Vervolgonderzoek kan zich richten op het meten van de effectiviteit van acties van radicalere klimaatbewegingen, en het verkennen van inclusiviteit en verbetermogelijkheden binnen gelijksoortige bewegingen. Dit onderzoek draagt bij aan een beter begrip voor XR-activisten en er kunnen lessen worden getrokken voor beleidsmakers, politieagenten en het bredere publiek, om zo te zorgen voor het zoeken naar constructieve oplossingen voor het klimaatprobleem, in plaats van repressieve maatregelen.

Sleutelwoorden: burgerlijke ongehoorzaamheid, demonstratierecht, Extinction Rebellion, klimaativisme, politierepressie/politiegeweld

Inhoudsopgave

<u>1. Inleiding</u>	<u>5</u>
<u>2. Theoretisch kader</u>	<u>7</u>
<u>3. Methoden</u>	<u>10</u>
<u>3.1 Kwalitatieve methode</u>	<u>10</u>
<u>3.2 Sampling methode</u>	<u>11</u>
<u>3.3 Data-analyse</u>	<u>12</u>
<u>4. Resultaten</u>	<u>13</u>
<u>4.1 Algemene motivatie</u>	<u>13</u>
<u>4.2 Ideologische motivatie</u>	<u>14</u>
<u>4.3 Instrumentele motivatie</u>	<u>15</u>
<u>4.4 Groepsgebaseerde woede</u>	<u>16</u>
<u>4.5 Emoties en verantwoordelijkheidsgevoelens</u>	<u>16</u>
<u>4.6 Identiteit</u>	<u>18</u>
<u>4.7 Keuze voor high-risk en low-risk acties</u>	<u>19</u>
<u>5. Conclusie</u>	<u>21</u>
<u>6. Discussie</u>	<u>22</u>
<u>7. Literatuurlijst</u>	<u>24</u>
<u>Bijlage 1: Privacy en Ethics</u>	<u>29</u>
<u>Bijlage 2: Topiclist</u>	<u>35</u>
<u>Bijlage 3: Codeboek</u>	<u>37</u>

1. Inleiding

“Onze regering houdt zich niet aan haar zorgplicht en schendt het sociaal contract. Zelfs een wet die ecocide strafbaar maakt bestaat nog niet. Onze overheid beschermt ons niet, denkt niet aan onze toekomst maar vooral aan eeuwige economische groei op een begrensde planeet. Een ideaal recept voor gegarandeerde verwoesting van alles wat ons lief is en wat ons leven op aarde mogelijk maakt”, luidt de Verklaring van de Rebelle van Extinction Rebellion (2019), de internationale actiegroep die sinds 2018 ook is opgekomen in Nederland. Met deze verklaring wil Extinction Rebellion (XR) haar principes, waarden en doelstellingen communiceren. XR heeft drie eisen voor de overheid, namelijk: wees eerlijk, doe wat nodig is en laat burgers meebeslissen over en voor het klimaat. XR heeft de Verklaring van de Rebelle afgelegd om hiermee haar burgerlijke ongehoorzaamheid te rechtvaardigen. Met disruptieve, maar geweldloze acties, die zich vaak in het grijze gebied bevinden van wat legaal is, laten zij zich doelbewust arresteren. Hiermee hopen XR-activisten systeemverandering te weeg te brengen die een leefbare planeet kan behouden.

XR past een demonstratietactiek toe die deels is gebaseerd op de reactie van de politie. Het is echter essentieel dat de autoriteiten op een integere wijze reageren, aangezien de demonstranten geweldloos zijn. Het uitvoeren van arrestaties dient in overeenstemming te zijn met de bepalingen van de Politiewet 2012 (Rijksoverheid, 2023) en de basisprincipes voor het gebruik van geweld en vuurwapens door wethandhavingsfunctionarissen van de Verenigde Naties (United Nations, 1990). Dankzij wetten zoals deze wordt het recht op demonstratie, dat een hoeksteen vormt van de democratische rechtstaat, gewaarborgd. Dit demonstratierecht is van essentieel belang voor het uiten van de vrijheid van meningsuiting en het streven naar verandering. Niettemin heeft Amnesty International (2022) aangekondigd dat het demonstratierecht in Nederland onder druk staat. De maatschappij schreeuwt om structurele veranderingen van beleid, maar het beleid uit zich juist steeds vaker in termen van veiligheid en justitie (Hochstenbach et al., 2017). In het bijzonder lijken politierepressie en -geweld bij te dragen aan deze ontwikkeling. Zo is ten opzichte van 2019 het totale politiegeweld in 2021 gestegen met ruim 25 procent. De Nationale Politie (2022) verklaart deze stijging onder andere door een toename aan demonstraties waarbij zij moesten optreden. Uit data-onderzoek van Benthem et al. (2023) blijkt dat het aantal demonstraties met politiegeweld rap is toegenomen aan de start van de coronapandemie in 2020, om vervolgens na de pandemie slechts licht te dalen. Waar de pandemie dus kan gezien worden als een factor die deze stijging ten dele verklaart, lijkt er een bredere verandering te hebben plaatsgevonden.

Uit onderzoek blijkt dat tijdens XR-demonstraties in Nederland sinds 2020 ruim tweeduizend demonstranten zijn gearresteerd (Frijters, 2023). Hierbij zijn de zestienhonderd arrestaties van de A12 blokkade in mei 2023 nog niet opgeteld (Nationale Politie, 2023). De arrestaties leiden echter niet tot minder demonstranten; XR-woordvoerder Hannah Prins vertelt dat dit juist honderden extra aanmeldingen oplevert (Huys, 2023). Ook XR-woordvoerder Winnips (2023) kondigde ondanks zijn arrestatie wegens opruiing en gebiedsverbod aan alsnog mee te doen aan de blokkade op de A12, om zo

te demonstreren tegen fossiele subsidies van de overheid. Daarnaast komen er steeds vaker verhalen naar buiten over politiegeweld tegen XR-activisten. Bogdanovic (2023) interviewde drie XR-demonstranten die vertelden hoe zij zelf, of mededemonstranten, slachtoffer werden van politiegeweld. Een activist vertelt in dit interview dat hij zowel tijdens een protest als na de arrestatie op het politiebureau werd mishandeld door de autoriteiten. Ook bevestigen Benthem et al. (2023) dat de politie steeds gewelddadiger met demonstranten omgaat. Hoewel burgerlijke ongehoorzaamheid een bewuste keuze is van de activisten, praat dit de geweldsescalatie van de politie niet goed; de politie is immers getraind om niet te escaleren.

De manier van actievoeren door XR is niet iets vernieuwends. Belangrijke sociale bewegingen zoals de Indiase onafhankelijkheidsbeweging en de Afro-Amerikaanse burgerrechtenbeweging hebben zich door burgerlijke ongehoorzaamheidsacties verzet tegen de onderdrukking van gemarginaliseerde groeperingen. Deze acties werden verricht door onderdrukte groepen en solidaire burgers die in sommige gevallen hun leven hebben gegeven om verandering teweeg te brengen in het systeem. De afschaffing of verandering van deze wetten zou invloed hebben op het dagelijkse leven van deze groeperingen (Milligan, 2013; Scheuerman, 2018). In tegendeel bestaat XR grotendeels uit hoogopgeleide witte middenklassers (Saunders et al, 2020), die doorgaans een comfortabel leven leiden door hun bevoorrechte positie in de maatschappij. De eisen van de groep zijn abstracte en hebben minder directe invloed op het dagelijkse leven van de activisten. Hierin is een contrast zichtbaar tussen de ‘weinig te verliezen en veel te winnen’-ongehoorzamen (zoals de burgerrechtenbeweging en de Indiase onafhankelijkheidsbeweging) en de ‘veel te verliezen en weinig te winnen’-ongehoorzamen (zoals XR). Deze paradox roept de vraag op waarom XR-activisten burgerlijk ongehoorzaam zijn en hiermee risico's aanvaarden die hun tijd, vrijheid en welvaart op het spel zetten. De centrale vraagstelling die hieruit volgt luidt: *Wat motiveert Extinction Rebellion-activisten tot burgerlijke ongehoorzaamheid in een context van toenemende politierepressie en -geweld?*

Deze studie bevordert het onderzoek naar het begrip van collectieve actie en sociaal protest. Het bestuderen van de motivaties tot burgerlijke ongehoorzaamheid van de XR-activisten helpt inzicht te krijgen in verschillende factoren die bijdragen aan hun bereidheid om hun tijd op te offeren en het risico van hun vrijheid en welvaart op het spel te zetten. Het begrijpen van de motivaties van deze witte middenklasse groep, die zelf nog weinig effecten van klimaatverandering ondervindt, kan bijdragen aan een bredere theoretische kennis over sociale bewegingen en activisme. Daarnaast focust dit onderzoek zich op de relatie tussen politierepressie en activisme, en daarmee ook op het demonstratierecht in Nederland. Het analyseren van ervaringen en motivaties van XR-activisten in context van de risico's die hiermee gepaard gaan als gevolg van politierepressie, biedt inzicht in hoe repressieve maatregelen van invloed zijn op de acties en bereidheid tot opoffering van activisten. Ook geeft de studie inzage in hoe activisten reageren op dit soort uitdagingen en hoe een beweging veerkrachtig blijft

Aangezien de beweging in een korte tijd enorm is gegroeid, lijkt de overheid moeite te ondervinden hier mee om te gaan. Daarom heeft dit onderzoek ook praktische implicaties. Zo kan het

inzichten opleveren voor beleidsmakers, activistengroepen en andere organisaties die belang hebben bij sociale verandering. Een dieper begrip van de motivaties van XR-activisten kan bijdragen aan het creëren van doeltreffende strategieën om klimaatactivisme te ondersteunen en de dialoog tussen overheid en activisten te bevorderen. Bovendien kan dit onderzoek een bijdrage leveren aan het bevorderen van democratische processen en burgerrechten in Nederland. Door de impact van toenemende politierepressie en -geweld op activisten te onderzoeken en bewustzijn te creëren kan een juiste balans tussen openbare veiligheid en het beschermen van burgerrechten in een democratische samenleving worden bevorderd. Dat is essentieel om de waarde van de democratie te waarborgen en te versterken.

2. Theoretisch Kader

Klimaatverandering tast volgens Fritze et al. (2008) de mentale gezondheid van sommige individuen aan als gevolg van emotionele stress. Daarnaast is er ook een kans dat individuen worden getroffen door verdriet, verlies en frustratie. Albrecht et al. (2007) zochten naar een geschikte term om het leed van deze individuen te beschrijven. Zij bedachten de term Solastalgie, die verwijst naar een vorm van emotioneel leed en existentiële onrust. Solastalgie treedt op wanneer individuen worden geconfronteerd met ongewenste veranderingen in hun vertrouwde omgeving, als gevolg of oorzaak van klimaatverandering, zoals bijvoorbeeld verlies van biodiversiteit en veranderingen in het landschap (Albrecht et al., 2007). In Nederland zouden we concreet kunnen denken aan verstedelijking, verstening en de intensieve veehouderij. Dit emotionele leed uit zich in verschillende emoties zoals eco-angst, -woede en -depressie (Stanley et al., 2007).

Radicale klimaatbewegingen delen volgens Beck (1995) een apocalyptische angst. Zo'n angst werd historisch gezien vooral utopisch ervaren door religieuze en seculiere groeperingen. Aanhangers waren vooral bezig met het vechten tegen de bestaande sociale orde om een betere wereld na de apocalyps te creëren. Voor klimaatbewegingen is de apocalyptische visie van Beck (1995) daarentegen vooral dystopisch. Alleen het woord 'Extinction' in de naam van de actiegroep laat al zien dat de actiegroep XR zich voorbereid op de uitroeiing of uitsterving van de mensheid op aarde. Ook waarschuwingen als "we bevinden ons midden in de zesde massa-extinctie en zijn meer dan hard op weg naar een planetaire catastrofe" (Extinction Rebellion, 2019) tonen deze apocalyptische, dystopische denkwijze aan. In plaats van het vechten voor een betere wereld na de apocalyps, strijden klimaatbewegingen voor strategische acties om te voorkomen dat er een apocalyps tot stand komt. Als gevolg van deze emoties van angst kunnen individuen protestgroepen opzoeken (Jasper & Poulsen, 1995). Ondanks deze angst voor een apocalyps, stelt Stanley et al (2021) dat emoties als eco-angst en ook eco-depressie voor een lagere betrokkenheid bij collectieve actie veroorzaken. Eco-woede daarentegen zou voor een grotere betrokkenheid zorgen bij collectieve klimaatactie.

De belangrijkste drijfveren die mensen aanzetten tot deelname aan een protestactiviteit zijn opstapelende grieven (McCarthy & Zald, 1976). Oorspronkelijk lag de focus op de kosten en baten voor

individuen van een collectieve actie, waarin McAdam (1986) kosten definieert als alles wat voor een activist als negatief wordt ervaren tijdens participatie, zoals tijdsbesteding, pijn en vermoeidheid. Risico verwijst in deze definitie naar de subjectieve verwachting van de gebeurtenissen die kunnen optreden als gevolg van deelname aan de activiteit, zoals gearresteerd worden of geweld ondergaan. De inschatting van de risico's is dus afhankelijk van iemands eigen interpretatie of perceptie, en geen weerspiegeling van de daadwerkelijke risico's. Waar een individu controle heeft over de kosten van deelname, zijn de risico's afhankelijk van de reactie van andere individuen of autoriteiten (Wiltfang & McAdam, 1991).

Naast kosten en baten zijn er ook andere factoren die bijdragen aan de motivatie om deel te nemen aan collectieve actie. Ten eerste is een belangrijke drijfveer voor deelname aan collectieve actie volgens Klandermans (1984) de instrumentaliteit van de actie. Hiermee wordt bedoeld dat het protest wordt gebruikt als instrument om een achtergestelde situatie van een groep te verbeteren. Individuen demonstreren omdat zij verwachten dat hun protest doeltreffend is om hun grieven te herstellen. In deze context is het opvallend dat XR-activisten binnen deze instrumentele motivatie een stap verder gaan, aangezien activisten in de media aangeven dat demonstraties op de daarvoor aangewezen plekken onvoldoende gehoord worden (Extinction Rebellion, 2023; de Waard, 2023; Huys, 2023). Ten tweede blijkt uit de psychologie dat identiteit bij collectieve actie een belangrijke rol speelt. Brewer en Gardner (2000) zien dat hoe sterker een individu identificeert met een sociale categorie, hoe gemotiveerder deze individu is om deel te nemen aan collectieve actie namens deze sociale categorie. Binnen XR wordt dit zichtbaar door de diverse gemeenschapsgroepen met specifieke belangen en een eigen identiteit, zoals XR-Zorgprofessionals en XR-Fashion (Extinction Rebellion, z.d.a). Ten derde is de ideologische motivatie volgens Klandermans (2004) een belangrijke motivator. Deze komt voort uit gevoelens van morele verontwaardiging die individuen kenbaar willen maken. Daarbij gaat het niet per se om het afdwingen van een verandering, maar om het creëren van waardigheid. Tijdens de burgerrechtenbeweging namen zwarte demonstranten volgens Bell (1992) niet per se deel omdat zij verwachtten gelijke rechten te behalen uit die strijd, maar om waardigheid in hun leven te verwerven. Ten vierde speelt groepsgebaseerde woede een belangrijke rol voor motivatie tot collectieve actie (Van Zomeren et al., 2004). Groepsgebaseerde woede wordt gedefinieerd als een emotie die individuen voelen wanneer zij vinden dat hun groep onrechtvaardig behandeld wordt. Volgens Hochschild (1975) is woede zelfs een vereiste voor een lidmaatschap bij een sociale beweging. Identificatie met gelijkgestemden maakt de negatieve emoties hierdoor draagbaar en nuttig. Van Stekelenburg (2015) ontdekte dat de bovenstaande motivators elkaar versterken; hoe sterker de identificatie met de groep is, hoe groter de instrumentele en ideologische motieven worden.

Wanneer individuen voelen dat een traditionele demonstratie niet effectief genoeg is om verandering teweeg te brengen, kunnen zij overgaan op een ander instrument, zoals burgerlijke ongehoorzaamheid. De term burgerlijke ongehoorzaamheid stamt uit 1849 nadat de Amerikaanse onderzoeker, filosoof en dichter Henry Thoreau weigerde belasting te betalen omdat de Amerikaanse

regering slavernij toeliet en de Mexicaans-Amerikaanse Oorlog voerde. In zijn essay 'On the Duty of Civil Disobedience' betoogt Thoreau (2000) dat een burger het recht heeft om geen belastingen te betalen als de staat onrechtvaardig handelt. Thoreau verwees met de term 'burgerlijk' naar de relatie tussen de civiele staat en zijn onderdanen. De staat had binnen deze definitie geen automatisch gezag, maar moest gehoorzaamheid en instemming verdienen van zijn burgers, door eerlijk en rechtvaardig te handelen. De definitie van Thoreau wordt door sommigen bekritiseerd; de ongehoorzaamheid van Thoreau is niet 'politiek' of 'burgerlijk' te noemen omdat de keuze van verzet op basis van een persoonlijk gewetensconflict wordt gemaakt. Wat Thoreau omschrijft, moet volgens Rawls (1971) en Celikates (2016) begrepen worden als een 'gewetensvolle weigering' of een 'gewetensbezwaar', in plaats van burgerlijke ongehoorzaamheid. Rawls (1971) gaf daarom een nieuwe invulling aan de term, en beschreef het als "a public, nonviolent, conscientious yet political act contrary to law usually done with the aim of bringing about a change in the law or policies of the government. By acting in this way one addresses the sense of justice of the majority of the community and declares that in one's considered opinion the principles of social cooperation among free and equal man are not being considered" (Rawls, 1971, p.364). Hier wordt burgerlijke ongehoorzaamheid beschreven als het uiten van een politieke boodschap die in strijd is met de wet, maar gewetensvol is, met als doel een verandering teweeg te brengen in de wet of in het beleid van de regering. De term verandert hier volgens Çidem et al. (2020) van een radicale vorm van ongehoorzaamheid in een gematigdere opvatting van burgerlijk verzet.

In Nederland is de term burgerlijke ongehoorzaamheid, geïnspireerd door Rawls (1971), geïntroduceerd door Schuyt (1972, p.358) als "een in beginsel geweldloze, welbewuste wetsovertreding, in alle openheid gericht op het wijzigen van een bepaalde, wettelijke regeling of een door de overheid gevoerd beleid". Niet iedere actie of overtreding met een politiek motief is meteen burgerlijk ongehoorzaam. Er wordt niet verwijst naar bepaald gedrag, maar naar de manier waarop de ongehoorzame burger zijn gedrag legitimeert. Het doel van burgerlijke ongehoorzaamheid is volgens Habermas (1985) om de legitimiteit van datgene waartegen geprotesteerd wordt in twijfel te trekken, waardoor een onderscheid gemaakt wordt tussen wat legaal en wat legitiem is. Wanneer burgerlijke ongehoorzaamheid met staatsgeweld wordt onderdrukt, wordt de legitimiteit van zowel de staat als het strafrechtstelsel verzwakt.

Het rechtvaardigen van wetsovertredingen van XR is sterk gebaseerd op de Rawlsiaanse filosofie. Volgens Rawls (1971) is het overtreden van de wet een extreme daad die pas moet worden overwogen nadat alle legale wegen geprobeerd zijn. Ook Brownlee (2012) is het er mee eens dat burgerlijke ongehoorzaamheid alleen genoodzaakt is wanneer legitieme pogingen meerdere keren geen gewenste resultaten behalen. Om het niet-legale te legitimeren heeft XR in de Rawlsiaanse zin de Verklaring van de Rebelle opgesteld, waarin staat dat de overheid heeft gefaald om te zorgen voor haar burgers (Extinction Rebellion, 2019). XR voert burgerlijke ongehoorzaamheid uit als vorm van protest die de legitimiteit van wetten probeert aan te vechten door middel van illegale handelingen die als laatste redmiddel worden uitgevoerd om het uitsterven van de aarde tegen te gaan.

Hoewel volgens Schuyt (1972) burgerlijke ongehoorzaamheid altijd weloverwogen is en een individu de risico's op een straf inziet, zijn er steeds meer risico's verbonden aan deze acties die voorbijgaan aan de eventuele strafeis. Eerder werd al vermeld dat het politiegeweld tijdens demonstraties in Nederland toeneemt (Amnesty International, 2022; Benthem et al. 2023). Volgens McAdam (1996) brengt politierepressie risico's met zich mee die de kosten van deelname verhogen. Echter vergroot politierepressie het succes van XR. Politiegeweld kan protest uitlokken doordat de staat de morele waarden van een gemeenschap schendt (Mason, 1989; Koopmans, 1993; Opp & Roehl, 1990). Daarnaast kan door politierepressie en -geweld steun van buitenaf worden gewonnen, waardoor individuen geneigd zijn zich aan te sluiten bij de beweging (Schneider 2011; McAdam & Su, 2002). Volgens deze benaderingen biedt repressie kansen voor een beweging om te groeien, omdat het de motivatie bij steeds meer individuen vergroot.

XR-activisten laten zich arresteren waarmee ze persoonlijke opoffering tonen (Berglund & Schmidt, 2020). Het tonen van deze opoffering compenseert het gebrek aan specifieke aanspraken op onrechtvaardigheid. In het verleden werd burgerlijke ongehoorzaamheid beoefend door individuen die een specifiek onrecht ervaren. Wanneer er verandering teweeg zou worden gebracht als gevolg van hun burgerlijke ongehoorzaamheidsacties, zou dat invloed hebben op het dagelijkse leven van deze groepen (Milligan, 2013; Scheuerman, 2018). Deze individuen werden vooral gemotiveerd door een directe ervaring van onrechtvaardigheid, zoals racisme, onderdrukking en ongelijkheid (Chong, 1991). XR-activisten kunnen zo'n specifiek onrecht niet claimen; de groep bestaat vooral uit witte geprivilegieerde middenklassers (Saunders et al. 2020). Bovendien bestaat de groep uit individuen die het minst zwaar getroffen worden door de gevolgen van klimaatverandering. Opoffering door middel van vrijwillige arrestaties heeft daarom als functie legitimiteit te verkrijgen (Berglund & Schmidt, 2020). Waar staatsrepressie tegen individuen die onrechtvaardigheid ervaren het gevolg is van hun burgerlijke ongehoorzaamheidsacties, dient staatsrepressie voor XR als middel om de noodzaak te benadrukken en hun acties te legitimeren. De paradox ligt in het feit dat XR, ondanks het ontbreken van specifieke onrechtvaardigheden die direct van invloed zijn op de levens van haar leden, vastbesloten is om de urgentie van de klimaatcrisis te benadrukken en verandering te eisen.

3. Methoden

3.1 Kwalitatieve methode

In dit onderzoek wordt de aard van de motivaties tot burgerlijke ongehoorzaamheid van XR-activisten achterhaald in het licht van toenemende politierepressie en -geweld. Er is gekozen voor kwalitatieve onderzoeksmethoden omdat gestreefd wordt te achterhalen wat de diepliggende motivaties van de activisten zijn en wat voor betekenis zij geven aan hun activisme en de effecten van politierepressie en -geweld. Voor een diepgaand begrip van abstracte concepten is kwalitatief onderzoek het meest geschikt (Babbie, 2020). Voor dit kwalitatieve onderzoek is een *case study* uitgevoerd over Extinction Rebellion. Deze beweging onderscheidt zich van andere klimaatbewegingen door haar grootschalige toepassing

van geweldloze burgerlijke ongehoorzaamheid. Bovendien is de beweging in korte tijd sterk gegroeid.

Voor het onderzoek zijn tien semigestructureerde interviews afgenomen met XR-activisten. De interviews zijn fysiek, online en telefonisch afgenomen in verband met reistijd en om te voorkomen dat de interviews alleen worden afgenomen met respondenten uit dezelfde regio. De interviews duren tussen de dertig en negentig minuten, waardoor genoeg ruimte is gecreëerd om diepgaand op de verschillende onderwerpen in te gaan. Er is gepoogd een zo neutraal en comfortabel mogelijke omgeving voor de respondenten te creëren. Daarom worden zo veel mogelijk respondenten thuis, op werk of online en telefonisch geïnterviewd. Van de interviews zijn audio opnames gemaakt zodat deze in het latere stadium te getranscribeerd te kunnen worden.

Omdat deze scriptie slechts door één onderzoeker wordt uitgevoerd, moet de transparantie van het onderzoeksproces extra worden benadrukt. Daarom worden in de bijlagen de privacy en ethics checklist (bijlage 1), de topiclist (bijlage 2) en de codeboom (bijlage 3) gedeeld. Tijdens de scriptie-bijeenkomsten zijn stukken transcript gedeeld met andere studenten en de scriptiebegeleider om tot een beter begrip te komen. De onderzoeker is begaan met het onderwerp klimaatactivisme en de urgentie van het aanpakken. Echter staat de onderzoeker neutraal in de motivatie tot burgerlijke ongehoorzaamheid en heeft geen directe banden met XR. Dit zorgt voor een goede balans tussen betrokkenheid bij het onderwerp klimaatactivisme en de motivatie voor burgerlijke ongehoorzaamheid. Hierdoor heeft de onderzoeker een onpartijdige benadering bij het verzamelen en analyseren van gegevens. De resultaten worden objectief geïnterpreteerd en persoonlijke overtuigingen worden vermeden.

3.2 Sampling methode

De respondenten zijn doelbewust geselecteerd, er wordt dus gebruik gemaakt van *purposive sampling* (Creswell & Creswell, 2018). Hierbij is het van belang dat er een mix is van respondenten van verschillende leeftijden en variërende duur van lidmaatschap bij XR. Het is van belang dat een deel van de respondenten meedoet aan high-risk acties, waarbij de kans op arrestatie groot is. Respondenten zijn geworven door contact op te nemen met alle lokale groepen van XR in Nederland. Vanwege de brede interesse van veel jonge activisten om deel te nemen, is in latere oproepen de focus meer gelegd op andere leeftijdscategorieën wat uiteindelijk tot een diverse leeftijdssamenstelling heeft geleid. De uiteindelijke steekproef bestaat uit respondenten binnen de leeftijdscategorie van 19 tot en met 62 jaar. Daartussen zijn er vier vrouw, vier man, en één non-binair. Tabel 1 bevat een overzicht van de respondenten. Om de anonimiteit te waarborgen worden pseudoniemen gebruikt.

Als gevolg van de *purposive sampling* methode ligt de externe validiteit lager dan gewenst. Doordat alleen respondenten zijn aangemeld die lid zijn van XR, kunnen bepaalde aspecten onderbelicht blijven, bijvoorbeeld van klimaatactivisten die niet (meer) actief lid zijn van XR vanwege de politierepressie. Dit onderdrukt de interne validiteit binnen dit onderzoek.

In de inleiding van dit onderzoek werd vermeld dat XR grotendeels bestaat uit witte

middenklassers (Saunders et al, 2020). Dit wordt grotendeels weerspiegeld in de deelnemers die zich hebben aangemeld voor het onderzoek. Hoewel de steekproef daarom redelijk representatief is, kunnen bepaalde aspecten niet bovenwater komen. Deze aspecten zouden met name relevant zijn bij het onderzoeken van politierepressie en -geweld, aangezien niet-witte individuen minder goed beschermd worden tegen dergelijke repressie. Dit aspect zal daarom in de discussie van dit onderzoek worden meegenomen, om de bredere context van diversiteit en de impact van repressie op verschillende bevolkingsgroepen te belichten.

Tabel 1

Respondenten lijst

Pseudoniem	Voornaamwoorden	Leeftijd	Lid sinds
Corine	zij/haar	54	2023
Jelle	hij/hem	19	2022
Noah	die/diens	30	2022
Rebecca	zij/haar	35	2022
Robin	hij/hem	20	2022
Sam	hij/hem	31	2021
Sandra	zij/haar	66	2021
Tessa	zij/haar	30	2023
Thomas	hij/hem	26	2021
Wim	hij/hem	62	2020

3.3 Data-analyse

De interviews zijn vastgelegd door middel van audio opnames. Na iedere drie of vier interviews is van elk een transcript gemaakt en deze zijn hierna open gecodeerd. Vervolgens is er iedere keer een korte analyse gedaan om na te gaan of de antwoorden daadwerkelijk relevant zijn ten opzichte van de onderzoeksvraag. Zo niet, wordt gekeken of interviewvragen en onderwerpen kunnen worden aangescherpt. Deze vorm van *emergent design* geeft aan dat het onderzoek steeds dieper in het bestudeerde onderwerp duikt (Creswell & Creswell, 2018). Om de betrouwbaarheid te waarborgen en te voorkomen dat andere vragen worden gesteld, wordt bij ieder interview dezelfde topiclijst en diens structuur aangehouden. De topiclijst wordt dus hoogstens aangepast om bijvoorbeeld dieper op bepaalde factoren in te gaan, maar niet om naar compleet andere dingen te vragen. Dit past bij het semigestructureerde karakter van de interviews. Hoewel dit minder betrouwbaar is dan bijvoorbeeld een gestructureerd interview, wordt er wel dieper ingegaan op de thema's, wat uiteindelijk leidt tot een beter begrip (Babbie, 2020).

Vanuit de theorie die is opgedaan uit het theoretisch kader is deductief gecodeerd. Een inductieve onderzoeksbenadering is toegepast op belangrijke thema's die niet naar boven zijn gekomen uit de theorie. Vervolgens is er axiaal gecodeerd om de codes te integreren rond de centrale thema's. Hier wordt achterhaald welke thema's belangrijk zijn, welke betekenis deze hebben en hoe ze samenhangen (Ezzy, 2002). Vanuit de axiale codering wordt selectief gecodeerd en een codeboom opgesteld, welke wordt gebruikt bij het interpreteren van de resultaten.

4. Resultaten

Dit hoofdstuk presenteert de resultaten van kwalitatief onderzoek aan de hand van tien geanalyseerde interviews met XR-activisten. De resultaten van de interviews zijn gecategoriseerd op de volgende thema's: algemene motivatie, instrumentaliteit, ideologie, groepsgebaseerde woede, emoties en verantwoordelijkheden, en de keuze voor high-risk of low-risk acties. Het eerste deel van de analyse gaat in op de factoren die opgedaan zijn uit de theorie. Hierna komen onderdelen die ten grondslag van de motivatie van de respondenten liggen aan bod, die uit het inductieve coderingsproces van de data-analyse zijn gekomen. Het resultatenhoofdstuk eindigt met een aantal belangrijke afwegingen die respondenten maken over de keuze voor het meedoen aan een high-risk actie, waar de kans op politieoptreden groot is, of een low-risk actie, waar die kans klein is.

4.1 Algemene motivatie tot klimaatactivisme

De algemene motivatie voor klimaatactivisme onder de respondenten is de gezamenlijke urgentie die zij voelen met betrekking tot klimaatverandering en de ecologische crisis. De respondenten zijn doordrongen van de ernst van de situatie en zijn vastberaden om actie te ondernemen om een leefbare toekomst veilig te stellen. Verschillende factoren dragen bij aan deze gedeelde urgentie. Ten eerste wijzen de respondenten op wetenschappelijke rapporten die de ernst en de tijdsdruk achter de situatie onderschrijven. *“In principe zijn de wetenschappers erover eens dat we eigenlijk in 2030 klimaatneutraal moeten zijn. Onze eigenlijke eisen stellen 2025, dat gaan we niet meer redden, maar 2030 klimaatneutraal, daar hebben we nog zes jaar, of zeven jaar de tijd voor. Dat is best wel een ambitieuze opgave om daarvoor te zorgen, want je hele maatschappij moet om”* (Thomas, 26). Daarnaast is een factor waarom XR-activisten zich inzetten voor het klimaat dat zij de wereld om hun heen nu al zien veranderen en bezorgd zijn over de schadelijke associaties voor menselijke activiteiten voor het milieu en de biodiversiteit.

Ik denk dat iedereen er nu al aan onderhevig is. Al was het alleen maar met de enorme bio-industrie die wij in Nederland hebben, die al het land kaapt waardoor alle bouwplannen liggen, en alle stikstof uitstoot die de natuurbeheer verknalt, en die gigantische bio-industrie is ook een enorme aanjager van klimaat. ... En droogt de grond uit, moeten de grondwaterstand

voor boeren laag gehouden worden waar wij last van hebben. Iedereen heeft nu al overal last van, dat geloof ik en dat weet ik. (Sam, 31)

Dit komt grotendeels overeen met de filosofie van Albrecht et al. (2007) waarin zij stellen dat individuen worden geconfronteerd met ongewenste veranderingen in hun vertrouwde omgeving, als gevolg of oorzaak van klimaatverandering, zoals bijvoorbeeld verlies van biodiversiteit en veranderingen in het landschap. Toch zien andere respondenten dit nog weinig gebeuren in hun eigen omgeving omdat Nederland nog niet onderhevig is aan de gevolgen van klimaatverandering.

Voor de respondenten ligt de urgentie van klimaatverandering wereldwijd zo hoog, dat ze hiermee het verbreken van de wetten legitimeren: *“Het is misschien heel extreem wat we doen, wat ik heel vaak mee vind vallen, maar het alternatief, namelijk met zijn allen doodgaan, dat is nog extremer, snap je?”* (Sam, 31). Deze zelfde motivatie lijkt overeen te komen met de filosofie van Thoreau (2000) die stelde dat als een individu vindt dat de staat niet rechtvaardig handelt, het individu hier dan geen belasting aan hoeft te betalen. In de context van de burgerlijke ongehoorzaamheid van XR gaat het dan niet om belasting betalen maar het aan de wet houden. De apocalyptische denkwijze die volgens Beck (1995) bij klimaatbewegingen zorgt voor strategieën om te voorkomen dat er een apocalyps tot stand komt, lijkt in het kader van de gedeelde urgentie ook een belangrijke drijfveer te zijn.

4.2 Ideologische motivatie

De ideologische motivatie komt volgens Klandermans (2004) voort uit gevoelens van morele verontwaardiging die protestanten kenbaar willen maken. Traditionele burgerlijke ongehoorzaamheid ging volgens Bell (1992) vooral om het verwerven van waardigheid in de levens van zwarte demonstranten, en niet zo zeer om de verwachting gelijke rechten te behalen. XR-activisten hebben het idee dat die verandering in enige mate al zichtbaar is, maar zijn huiverig over de daadwerkelijke zichtbare effecten van de burgerlijke ongehoorzaamheidsacties.

Het [arrestaties] valt een soort in het niet bij wat anderen mensen moeten ervaren door klimaatverandering bijvoorbeeld. ... Kijk, daar zullen die mensen niks aan hebben dat ik daar zit en gearresteerd word. Maar toch ook wel weer het signaal wat je misschien ook wel weer afgeeft aan de buitenwereld en aan de politiek. (Tessa, 30)

Hoewel er dus nog weinig politieke impact zichtbaar is, geeft het hoop dat de beweging groeiende is, *“Ik denk niet dat we als beweging ooit kunnen zeggen dat we de wereld veranderen. ... Maar nu is gewoon, we moeten alles uit de kast trekken, al die rollen moeten vervuld worden en het is, er is gewoon een kans dat dit een impact gaat hebben”* (Rebecca, 35). Opvallend is dat respondenten hierbij vaak

terugverwijzen naar de geschiedenis waar burgerlijke ongehoorzaamheidsacties tot verandering hebben geleid.

Ik denk de echte verandering gaat pas komen wanneer ja, gewoon zulke acties als die XR doet worden gedaan. Weet je, dat zie je ook wel in de geschiedenis (...) mooi voorbeeld, er zijn pas fietspaden in Nederland gekomen toen mensen massaal op straat gingen liggen, omdat er elk jaar stierven er heel veel kinderen door aanrijdingen door auto's, en niet veilig met kinderen op de fiets en zo, en toen is er massaal tegen geprotesteerd. Echt ook wel met zo'n disruptieve burgerlijke ongehoorzaamheid, en toen zijn er fietspaden gekomen. (Tessa, 30)

De ideologische waarde van de motivatie komt er dus vooral op neer dat de activisten zoveel mogelijk individuen bewust willen maken en willen mobiliseren, om zo daadwerkelijk de politiek en grote bedrijven te overtuigen en verandering teweeg te brengen. Noah (30) ziet burgerlijke ongehoorzaamheid als enige uitweg: *“Het is letterlijk gewoon het enige wat je kan doen”*.

4.3 Instrumentale motivatie

De instrumentaliteit wordt gezien als de effectiviteit van het soort protest, waarmee het protest als instrument wordt gezien om een situatie te verbeteren (Klandermans, 1984). De door de overheid aangewezen manieren om te protesteren werken volgens de demonstranten niet omdat ze niet disruptief zijn. Zo heeft Jelle (19) meerdere keren deelgenomen aan *Fridays for Future*, de internationale schoolstaking voor het klimaat, maar denkt niet dat het werkt. *“Ik denk Fridays for Future is een beetje, je stoort niet echt. Je gaat niet naar school maar je demonstreert gewoon... het is helemaal ja, legaal in het systeem.”* Ook Wim (62) heeft zich op verschillende manieren proberen in te zetten, doormiddel van politiek, petitie en klimaatmarsen *“Dat helpt allemaal geen zak (...) intussen is klimaatprobleem niet kleiner maar eerder groter geworden”*. Individuele gesprekken voeren is volgens Sam (31) moeilijk. Deze leiden ertoe dat individuen zelf het gevoel hebben dat hun verantwoordelijkheid wordt aangesproken en dus dat ze een soort schuld toegewezen krijgen.

En ook als kick-out Zwarte Piet langs elk adres in Nederland was gegaan om elke individuele burger eerst te overtuigen om dan pas naar de politiek te gaan... Ja, sociale verandering werkt zo niet. ... Klimaat wacht niet op jouw pragmatisme dus daarin ben ik bereid en daarom laat ik me ook arresteren, daarom ga ik dit soort dingen doen, daarom steek ik zoveel uren erin. (Sam, 31)

De aangewezen manier van demonstreren en vormen van protest zijn niet effectief genoeg en leveren bovendien niet genoeg aandacht op. Disruptieve acties zijn volgens de respondenten de enige manier om aandacht te vragen voor de problemen. *“Dit is gewoon straight to the point. We zitten op de plek*

waar we moeten (...) En niet gewoon een beetje op een random plek waar er niet wordt gedacht 'ah het is maar een protest'” Robin (20).

Alle respondenten benadrukken het belang van de media-aandacht die ze krijgen door de disruptieve acties. Als voorbeeld noemt een respondent een XR-demonstratie in het Verenigd Koninkrijk, waarbij zij honderdduizend demonstranten hebben gemobiliseerd voor een vreedzame klimaatmars, die doelbewust niet disruptief was. Als gevolg daarvan was er geen resultaat; geen media-aandacht, geen reactie van de overheid *“Dus vinden jullie het gek dat we daarom wegen blokkeren?”* (Sam, 31).

De respondenten zijn het met elkaar eens dat disruptieve acties bewustzijn bij medeburgers opleveren. *“Het is controversieel en het zet mensen aan het denken”* (Thomas, 26). Respondenten verwachten met hun disruptieve acties niet meteen zichtbare veranderingen te creëren, maar streven naar het bereiken van een maximale consensus. *“Veel mensen zullen het niet eens zijn met die blokkades en zo. Maar ze zijn dat dan misschien al wel sneller eens met andere acties. Dus je laat, je laat een beetje het extreme zien en daardoor verschuif je wat mensen vinden van acties over het klimaat”* (Wim, 62).

Die groei voor XR is van groot belang, aangezien de beweging 3,5 procent van de bevolking wil mobiliseren. Dit is volgens Extinction Rebellion (2019) de kritische massa die nodig is om systeemverandering te bewerkstelligen.

4.4 Groepsgebaseerde woede

Groepsgebaseerde woede wordt door Van Stekelenburg (2015) omschreven als een emotie die individuen ervaren wanneer ze het gevoel hebben dat hun groep onrechtvaardig behandeld wordt. Waar dit vaak bij traditionele burgerlijke ongehoorzaamheid ten grondslag ligt om in actie te komen, is dat bij XR niet het geval; de groep wordt niet onrechtvaardig behandeld en de aanhangers van XR zijn over het algemeen witte middenklassers. Alle respondenten zijn zich bewust van het feit dat zij zich in een geprivilegieerde groep bevinden, en daardoor arrestaties en politierepressie als minder heftig ervaren. De groepsgebaseerde woede komt het meest dichtbij wanneer het gaat over behandeling van XR door de overheid in vergelijking met de Boerenprotesten van 2023. Sandra (66) zegt daarover: *Wat me overigens ook boos maakte. Zo van, hé, hallo zeg. Hoe reageren ze op die mensen? En hoe reageren ze op de boeren? Daar kan ik me wel heel druk om maken.*

4.5 Emoties en verantwoordelijkheidsgevoelens

Opvallend is dat vooral jonge respondenten hun angsten uitspreken over de gevolgen van klimaatverandering. *“Ik durf er niet meer over na te denken om gewoon kinderen te willen (...) ik wil het ze gewoon niet aan doen in hoe het klimaat nu en alles gaat”* (Robin, 20). Maar ook onder (groot)ouders heerst een angstige sfeer voor hun (klein)kinderen. Rebecca (35) beseft dat zij niet de dupe zal zijn aan de gevolgen van klimaatverandering, *“omdat we in Nederland zijn, beschermd zijn, en ik hoor ook niet tot de arme categorie in de samenleving. Dus I'll manage in a way. Zelfs als mijn*

huis overstroomt, I'll survive, en mijn kinderen ook.” Toch voelt zij zich bezwaart tegenover haar kinderen, omdat ze niet weet of haar kinderen over dertig jaar vol vertrouwen nieuw leven op de wereld kunnen zetten. Ook Sandra (66) en Corine (54) vertellen dat ze zich inzetten voor het klimaat voor hun (klein)kinderen. Deze intergenerationele motivatie speelt in op het verantwoordelijkheidsgevoel van de respondenten en creëert vooral de emotie angst.

Een ander verantwoordelijkheidsgevoel onder de respondenten is die van klimaatrechtvaardigheid en de mondiale solidariteit. *‘Die luxe en overvloed waarin de westerse wereld, met name de rijke mensen leven, en hoeveel invloed dat heeft op de meest kwetsbare samenleving nu’* (Rebecca, 35) wordt als wrang ervaren. De respondenten voelen zich niet schuldig over hun eigen levensstijl, en leggen de schuld van klimaatverandering bij de Nederlandse overheid en grote bedrijven en industrieën, die gebruik maken van de landen die nu al de dupe zijn aan de effecten van klimaatverandering. Daarom voelen de respondenten de noodzaak om in actie te komen.

Er zijn ook juist landen en groepen die er wel heel erg door worden geraakt en die niet in staat zijn om ertegen te demonstreren, of misschien in een land leven waar dat veel gevaarlijker is en veel meer risico's aan verbonden zijn. Ik vind juist omdat ik het zo goed heb, wat ook gewoon geluk is, dat ik hier geboren ben. En wat ik al zei, dat ik iets heb van, ik heb de tijd ervoor, ik heb de mentale ruimte ervoor, dan vind ik ook dat ik daar iets tegen moet doen. Dat zie ik wel dan als mijn verantwoordelijkheid of zo. (Tessa, 30)

Stanley (2021) voorspelde dat eco-woede de belangrijkste aanjager is om actie te ondernemen, en onder de respondenten is deze emotie ook zeer groot. Bij veel respondenten is woede ook een aanjager om een zo duurzaam mogelijk leven te leiden en om bewust om te gaan met persoonlijke consumpties en gedrag. Echter blijft die woede ook op grotere schaal aanwezig; niet zonder reden zeggen Sam (31) en Sandra (66): *“individueel duurzaam gedrag zet geen zoden aan de dijk”*. Zij doelen hiermee op het feit dat je als individu veel inspanning kan leveren, maar weinig invloed hebt op het grotere probleem, zolang de grote industrieën, bedrijven en overheden uit blijven op winstmaximalisatie. *“Dan kan je dat net zo goed laten. ... Het roept ook nog meer die boosheid op. Ja, het is echt vijf voor twaalf, dus er moet wel echt iets gebeuren. Dus het maakt je eerder nog actiever, zal ik maar zeggen”* (Sandra, 66). Klimaatactivisten gebruiken de uitdrukking ‘vijf voor twaalf’ om aan te geven dat de klimaatverandering al dusdanig gevorderd is en dat er snel maatregelen moeten worden genomen om de opwarming van de aarde terug te dringen. Respondenten die die boosheid ervaren, vertellen dat ze hun emoties via het actievoeren kunnen kanaliseren en het zo omzetten in iets productiefs, iets zingevends.

Het verantwoordelijkheidsgevoel wat als laatste ten grondslag ligt van de motivatie is de morele verplichting die respondenten ervaren. *“Ik zou het mezelf wel echt kwalijk nemen als ik later aan het eind van mijn leven zou denken ik heb er nooit wat aan gedaan en ben eigenlijk maar blijven consumeren en dat soort dingen”* (Corine, 54). Deze motivatie heeft een sterk ethisch component, waarbij individuen

willen handelen in overeenstemming met hun overtuigingen en waarden. Een respondent gelooft dat *“als je echt erkent dat er een groot probleem is en er wordt niks aan het probleem gedaan dan moet je misschien kijken wat in je persoonlijke macht ligt. Dat voelt als een morele verplichting”* (Noah, 30). Het zo goed mogelijk willen handelen en aan de goede kant van de geschiedenis te staan is een streven van de respondenten. Dit gedachtegoed houden respondenten dan ook in hun hoofd wanneer zij voor een keuze staan die in strijd is met de wet.

Even, twintig jaar de toekomst in hè. We zijn de kantelpunten gepasseerd. ... Amazonewoud is verdwenen en er is geen ijs en Noordpool meer. De zomers zijn tegen de vijftig graden en er groeit niks meer. De schappen in de supermarkten zijn leeg. Als je op zo'n moment zou terugkijken naar nu, zou je dan niet zeggen 'nou had ik maar wat meer gedaan, misschien had ik helemaal niet zo moeilijk moeten doen over het doorknippen van een hek. Want nou is niet dat hek naar de klote, maar de hele wereld'. Dus dat bedenk ik me wel vaak, van je doet het wel ergens om. (Wim, 62)

De respondenten zijn bereid persoonlijke offers te brengen, zoals tijd, comfort en hun vrijheid, ondanks dat zij zelf bewust zijn niet zelf direct slachtoffer te worden van klimaatverandering en het gebrek aan onrecht wat zij als individu ervaren. Het geven van deze persoonlijke offers verschilt van vreedzaam protesteren tot burgerlijke ongehoorzaamheid en het vrijwillig afzien van bepaalde gemakken en privileges. De respondenten willen zichzelf later in de spiegel kunnen aankijken en weten dat ze alles hebben gedaan wat ze konden om een leefbare wereld te behouden. Daarmee gepaard gaan de diepewortelde intergenerationele, mondiale en morele verantwoordelijkheidsgevoelens.

4.6 Identiteit

Wat de emoties en onrechtvaardigheidsgevoelens draagbaar maakt zijn de gelijkgestemden binnen de gemeenschap van XR. Volgens Brewer en Gardner (2000) blijkt dat er een positieve relatie bestaat tussen de sterkte van de identificatie van een individu met een sociale categorie en de motivatie van dat individu om deel te nemen aan een protest namens die categorie. Tessa (30) vertelt dat ze in haar leven gelijkgestemden miste op het gebied van haar zorgen over klimaat, en zich daarom aansloot bij XR. Robin (20) zegt dat hij in zijn omgeving niet altijd begrepen wordt. Het is dan ook niet verwonderlijk dat respondenten zaken aangeven als: *“I found my people”* (Sam, 31) en *“XR voelt voor mij zelfs meer als familie dan gewoon mijn echte familie”* (Robin, 20). Volgens Jelle (19) en Thomas (26) is de hechte gemeenschap zo'n belangrijke factor dat als deze er niet zou zijn, niemand het zou volhouden. Het groepsgevoel en de organisatiestructuur van XR is naast het verwerken van emoties ook van groot belang voor het welzijn van de respondenten zelf. Het klimaat is zo'n groot probleem, dat volgens Sam (31) het werk nooit af is. *“Het is nooit goed genoeg. En dan kan je gewoon als een gek opbranden. ... Dus het is ook juist belangrijk dat je een beetje die groeps liefde behoudt”*. Om uitval te voorkomen, en

om machtsconcentratie tegen te gaan baseert XR zich op autonomie en decentralisatie (Extinction Rebellion, z.d.-b.). Dit “*zorgt dat je af en toe daar weer even op adem kan komen*” (Wim, 62). De gemeenschap is zorgzaam en veroordeelt niet op individuele keuzes op gebied van gedrag en consumptie. Daarnaast zijn er ook verschillende rollen om op te pakken, waardoor activisten niet altijd high-risk acties hoeven te om actief lid te zijn bij XR. Zowel de *well-being* rollen, de *arrestee-support* als de steundemonstranten worden even hooggewaardeerd als de activisten die zich laten arresteren, deze maken juist ook het verschil, en maken een arrestatie draagbaar. Hierdoor kunnen de activisten zich toch nuttig voelen, zonder dat ze hoge risico’s hoeven te nemen. Corine (54) vertelt dat ze positieve verhalen hoorde van de high-risk demonstranten over de steundemonstratie waar zij bij was. “*Dan denk je van nou oké, dan sta ik daar niet voor niks. En dan ben ik blij dat zij als het ware het vuile werk opknappen. En ik zal alles doen om ze te ondersteunen, maar ik ben wel godsgruwelijk blij dat ik het niet hoeft te doen op dit moment.*”

4.7 Keuze voor high-risk en low-risk acties

Ondanks dat XR erom bekend staat dat de activisten zich laten arresteren, kiezen veel activisten ervoor om dit risico te vermijden. Wim (62) twijfelt om mee te doen aan een high-risk actie, omdat hij een gezin heeft waar hij voor moet zorgen en hij zijn hypotheek moet blijven betalen. Ook Tessa (30) geeft aan dat ze twijfelt vanwege haar verantwoordelijkheden als zzp’er. Beiden geven aan dat ze in de toekomst een arrestatie wel eens zouden willen ondergaan. Voor Monique (66) is de reden dat zij zich niet laat arresteren omdat ze zich comfortabeler en nuttiger voelt in andere taken, zoals in een steundemonstratie en *arrestee-support*. Ook leeftijd en lichamelijke gezondheid spelen voor Monique (66) en Wim (62) een belangrijke rol. De bovenstaande respondenten benoemen allemaal naast het risico op arrestatie zich niet heel bewust geweest te zijn van de politierepressie en -geweld op het moment van de interviews, maar zij hier wel steeds bewuster van worden door de verhalen uit de media.

Rebecca (35) is begonnen met *low-risk* acties, maar is inmiddels vertrouwd geraakt bij XR, waardoor ze inmiddels ook deelneemt aan *high-risk* acties. Hierin neemt ze de rol van *well-being* op zich zodat ze meer controle heeft over de situatie. Hierbij kan zij ook altijd een praatje met de politie maken, en zijn haar ervaringen met de politie overwegend aangenaam. Wel is ze zich bewust van haar privilege hierin.

Ik moet zeggen dat mijn persoonlijke interacties met politie tot op heden altijd zeer aangenaam geweest. Het zijn mensen die eigenlijk altijd vragen, ‘oh wilt u alstublieft opstaan mevrouw’, dus ik denk dan echt waar maken mensen zich druk om. Maar ik realiseer me, ik ben degene die ook altijd het vestje [van *well-being*] aan heeft, dus best wel toegankelijk is, en een witte huidskleur heeft, er “normaal” uit ziet, normaal tussen aanhalingstekens. Ik zie er niet anarchistisch uit, ik zie er niet boos uit, ik heb gewoon, ja, geen paars haar. ... Natuurlijk ze arresteren jou, maar niets aan de hand. Maar ik ben er ook achter gekomen, ook door interacties

met anderen, en ook het zicht van wat er met andere mensen gebeurt tijdens acties, is dat, zodra dat je honderd procent conform bent aan gewoon sociaal geaccepteerd gedrag, dat wanneer iemand je iets vraagt vriendelijk antwoord, opstaat als ze het vragen, dan is het allemaal prima. Maar zodra je afwijkt in hoe je reageert, wat je doet, dan is het een ander verhaal. (Rebecca, 35)

Respondenten Thomas (26), Noah (30), Jelle (19), Sam (31) en Robin (20) zijn een stuk bewuster van politierepressie en -geweld, en staan hier sceptischer tegenover, hoewel dit niet altijd vanaf het begin al zo was. Thomas (26) geeft aan dat hij het eerst overdreven vond om maatregelen te nemen, maar is dit toch gaan doen nadat hij het volgende ontdekte: *“Je kan bij de overheid opvragen hoe vaak de politie je opzoekt, en wat voor gegevens ze dan precies opzoeken. Dus dat heb ik gedaan. Een vriendin van mij is afgelopen anderhalf jaar honderdvijftig keer door de politie opgezocht en die is drie keer gearresteerd geweest. Dus dat is heel raar. Ze zoeken ook je familieleden op”*. Sam (31) geeft aan dat hij politierepressie wel verwachtte, maar niet zozeer in deze mate. De ervaringen die Sam heeft gehad maken impact en zetten hem aan het denken: *“Zoveel voorbereidingen en ook nare behandelingen voor soms dan misschien een enkel media artikeltje of zo... Dan ga je echt afvragen is dit het waard?”*. Hij verwerkt dit door stil te staan bij zijn emoties. De *briefings* die XR organiseert helpen hem daarbij. *“We doen dan heel vaak debriefs ook. Dus je zorgt ook voor een actie, tijdens de actie en na de actie dat de emotionele ruimte ook is. Juist omdat klimactivisme is niet leuk. Als het leuk was dan klopt niet”*. Voor het verwerken van emoties is de gemeenschap van groot belang. Noah (30) bevestigt het belang van de *briefings*, maar is verder minder onder de indruk van de politierepressie. *Het is een beetje normaal, het doet niet zoveel met je. Je gaat gewoon zitten, je weet dat het gaat gebeuren. Soms zijn ze een beetje agressief, een keer pakten ze mijn nek, die politie mensen. Maar dan mag ik natuurlijk niet agressief doen. Maar ik schrok daar wel van (...). Maar het doet eigenlijk niet veel met me”* (Noah, 30). Vervolgens vertelt die dat die de dag na een actie wat overprikkeld is, maar na wat rust wel bijkomt. Robin (20) geeft daarentegen aan dat hij na een arrestatie emotioneel ontdaan was *“Ik trok, trok het niet meer”*, maar, vervolgt hij, *“toen heb ik gewoon volgende dag gewoon afspraak gemaakt voor de XR-therapeut, omdat het wat ik allemaal heb gezien, mee had gemaakt, dat was ze echt allemaal niet goed”*. Hier blijkt wederom het belang van de gemeenschap en organisatie van toepassing te zijn. Robin (20) geeft aan na deze ervaringen een tijdje *arrestee-support* te hebben gedaan, hier kon hij vanuit zijn eigen negatieve ervaringen andere mensen helpen. Nog steeds is Noah (20) bang dat de politie voor zijn huis zal staan, maar *“het hield me er niet op tegen om niet te gaan demonstreren want de urgentie voor mijn gevoel lag hoger dan, dan wat er aan de hand was”*. Jelle (19) vertelt dat hij veel politiegeweld heeft gezien bij een andere radicale actiegroep, en kijkt hier daarom niet zo van op. Bovendien heeft hij veel over voor het klimaat. *“Hoeveel wil ik doen voor de toekomst, dat de toekomst beter is voor mijn kinderen, voor anderen en zo. Dan denk ik van oké, dan... voor mij is het oké om een paar dagen in de gevangenis te zitten ofzo als dan de toekomst beter is”* (Jelle, 19). Echter verwacht hij niet dat het tot zoiets heftigs zal komen in Nederland. Opvallend is dat de respondenten die zich laten arresteren en

overgeven aan politierepressie minder te verliezen hebben dan de respondenten die, zoals Wim (62), een hypotheek en gezin hebben. Jelle (19) zegt ook dat het voor hem makkelijker is, omdat hij geen familie heeft en geen baan waar mensen afhankelijk van hem zijn. Ook Noah (30) liet zich pas arresteren toen die wist dat diens Verklaring Omtrent het Gedrag niet zomaar kon worden ingenomen, en toen die met diens werk was gestopt.

Waar de motivaties tot burgerlijke ongehoorzaamheid onder de respondenten overeenkomen, is de motivatie tot laten arresteren wijder verdeeld. Wat het verdraagbaar maakt voor degenen die zich laten arresteren is de gemeenschap en de urgentie van het klimaatprobleem.

5. Conclusie

In dit onderzoek is aan de hand van tien geanalyseerde interviews met XR-activisten onderzocht wat de motivaties zijn tot burgerlijke ongehoorzaamheidsacties omwille van het klimaat, en in hoeverre toenemende politierepressie en -geweld invloed heeft op deze motivaties. Hiermee wordt antwoord gegeven op de onderzoeksvraag: *Wat motiveert Extinction Rebellion-activisten tot burgerlijke ongehoorzaamheid in een context van toenemende politierepressie en -geweld?* Uit de interviews blijkt dat de activisten verschillende motivaties hebben. Ten eerste is er een diepgaand gevoel van urgentie wat voortkomt uit wetenschappelijke rapporten en prognoses over de impact van klimaatverandering, evenals zichtbare veranderingen in hun eigen omgeving. Ten tweede zien de activisten de burgerlijke ongehoorzaamheidsacties als een legitieme manier om deze urgentie over te brengen. Ze zien traditionele manieren van protest als onvoldoende en niet effectief genoeg; de disruptieve acties worden beschouwd als de enige manier om aandacht te vragen voor de urgentie van het klimaatprobleem. De acties leveren media-aandacht op en dat wordt gezien als belangrijk middel om de boodschap over te brengen en zo veel mogelijk burgers te mobiliseren.

Hoewel groepsgebaseerde woede volgens Van Stekelenburg (2015) gezien wordt als belangrijke motivator tot burgerlijke ongehoorzaamheid, ligt dit voor XR-activisten niet ten grondslag aan hun motivatie. De respondenten erkennen dat ze tot een geprivilegieerde groep behoren en dat zij niet onrechtvaardig behandeld worden, waardoor de groepsgebaseerde woede ontbreekt. In plaats daarvan putten ze hun motivatie uit andere soorten woedes die voortkomen uit verantwoordelijkheidsgevoelens naar volgende generaties en slachtoffers in andere landen die nu al worden getroffen door de klimaatcrisis. Deze onrechtvaardigheidsgevoelens leveren de woede op die de activisten extra aanzet om actie te ondernemen.

Hoewel de politierepressie en -geweld volgens verschillende onderzoeken en media toeneemt (Amnesty International, 2022; Frijters, 2023; Bogdanovic 2023), is een deel van de respondenten hier niet erg bewust van. Echter zoekt dit deel van de respondenten de confrontatie ook minder op; ze doen niet mee aan high-risk acties of zorgen voor een rol bij dit soort acties waarbij zij zich meer op hun gemak voelen en minder risico hebben om slachtoffer te worden van politiegeweld. In veel gevallen zijn dit de activisten die verantwoordelijkheden hebben in de vorm van een gezin, baan of andere

factoren die zij van belang achten. De activisten die zich wel overgeven aan de risico's van politierepressie en -geweld, geven aan dit over te hebben voor het klimaat, omdat zij stellen dat die crisis vele malen heftiger is. Ook hebben zij minder te verliezen, omdat naar eigen zeggen minder verantwoordelijkheden hebben. Daarnaast zijn de arrestaties door de politie juist van belang, aangezien ze op deze manier hun burgerlijke ongehoorzaamheidsacties rechtvaardigen. Het is niet zonder reden dat het doel van een actie vaak is gearresteerd te worden.

Opmerkelijk is de consistente waardering en liefde voor XR die naar voren komt vanuit de respondenten. De steun en organisatie vanuit XR spelen een cruciale rol voor de respondenten, waardoor ze de burgerlijke ongehoorzaamheidsacties en confrontaties met de politie kunnen verdragen. Ze voelen zich verbonden met hun gelijkgestemde mede-activisten. De autonome en gedecentraliseerde structuur van de beweging creëert een positieve omgeving wat het actie voeren en de kans op politierepressie en -geweld draagbaar maakt.

Dit onderzoek werpt licht op de motivaties van XR-activisten tot burgerlijke ongehoorzaamheid in een tijd van toenemende politierepressie en -geweld. Het laat zien dat de urgentie om de klimaatcrisis aan te pakken en hun sterke band met XR hen aanzetten tot actie, ongeacht de uitdagingen waarmee ze geconfronteerd zijn. Aan de andere kant laat het zien dat activisten met verantwoordelijkheden bewust de confrontatie met de politie niet opzoeken maar op een andere manier XR ondersteunen.

6. Discussie

Wat betreft de relatie tussen de bevindingen van het onderzoek en de sociologische literatuur die bekend is over het onderwerp, is te concluderen dat sommige aspecten overeenkomen, terwijl andere juist verschillen vertonen. De solastalgische gevoelens die Albrecht et al. (2007) beschrijven komen bij de respondenten niet zo tot uiting in Nederland, waarschijnlijk omdat de klimaateffecten nog weinig zichtbaar zijn in het land. Wel spelen de apocalyptische gedachten van Beck (1995) een grote rol voor de respondenten. Hieruit volgen eco-emoties, die Stanley et al. (2021) beschreven. Echter zijn dit niet de emoties die aanzetten tot actie. Dat emoties aanzetten tot actie (Jasper & Poulsen, 1995; McCarthy & Zald, 1976) klopt dus deels, de woede die de respondenten voelen komt vooral voort uit onrechtvaardigheid en intergenerationele en mondiale verantwoordelijkheidsgevoelens.

Van Stekelenburg (2015) benadrukte het belang van identiteit als belangrijke motivator voor collectieve actie, wat we bij XR zien als individuen die dezelfde normen en waarden delen, gelijkgestemden. Pas tijdens het lidmaatschap ontstaat het groepsgevoel wat de deelnemers van dit onderzoek als belangrijk achten. Deze waardering en belang voor de gemeenschap neemt Van Stekelenburg (2015) niet mee als belangrijke drijfveer, maar dit blijkt binnen XR wel van groot belang te zijn. Dat de gemeenschap zo veel betekent voor de activisten, kan ontstaan doordat de beweging hier juist op inzet. Met haar autonome en decentrale organisatiestructuur probeert XR een zo prettig

mogelijke regeneratieve cultuur te creëren zonder machtsstructuren. De respondenten geven aan dat ze dit prettig vinden om op adem te komen en doordat iedereen diezelfde kern normen en waarden heeft.

De analyse van de interviews wijst op een verband tussen zingeving, bewijsdrang en de mate van opoffering. Een rode draad is het idee dat XR-activisme deels kan worden gezien als een zoektocht naar zingeving en diepgang voor mensen in de middenklasse die zich vervreemd voelen. In een maatschappij waarin oppervlakkigheid en individualisme vaak overheersen, biedt het zich inzetten voor een grotere zaak een gevoel van betekenis en verbondenheid. De respondenten willen de mogelijkheid hebben om zichzelf in de spiegel aan te kijken en met overtuiging te kunnen zeggen dat ze zich inzetten voor een zaak die serieus en belangrijk is. Om hun bewijsdrang te verzadigen willen de respondenten laten zien opofferingen te doen en te lijden onder het politiegeweld. In vergelijking met andere historische contexten waar directe confrontaties met politie een verlengde waren van het dagelijks onrecht dat zij symboliseerden, zoals de burgerrechtenbeweging, acteren XR-activisten in de afwezigheid van een dergelijke dagelijkse onderdrukking. De directe gevolgen van klimaatverandering doen zich vooral voor buiten de eigen levenssfeer van de respondenten. Omdat ze toch het abstracte ecologische onrecht aan willen vechten, lijkt het noodzakelijk om dit onrecht tastbaar te maken. Een manier om dit te doen is door het geweld te manifesteren in confrontaties met de politie. In afwezigheid van een concrete onderdrukker en vertegenwoordiger van het destructieve systeem moet deze gevonden worden bij de politie. Het schouwspel van de confrontatie is geen natuurlijk verlengstuk van een bestaand antagonisme, maar eerder een geconstrueerd spektakel dat bedoeld is om aandacht te genereren voor onrechtvaardigheid die niet zo alledaags is dat het de aandacht van het nieuws trekt, maar eerder een abstract karakter heeft.

Om te onderzoeken of er daadwerkelijk bewijs is voor of het creëren van antagonisme de aandacht vergroot en de boodschap versterkt, zou kunnen worden overwogen om voor toekomstig onderzoek een *multiple case study* uit te voeren naar radicalere klimaatbewegingen in vergelijkbare landen maar waar de politierepressie groter is dan in Nederland. Hierbij kan gedacht worden aan Just Stop Oil in het Verenigd Koninkrijk en Letzte Generation in Duitsland. Dit kan gedaan worden door de effectiviteit van de acties te meten aan de hand van objectieve indicatoren zoals media-aandacht, publieke opiniepeilingen, betrokkenheid op sociale media, beleidsveranderingen, steun van belanghebbenden en bewustzijn onder het brede publiek.

Een belangrijk onderwerp dat verband houdt met politierepressie en -geweld in de samenleving is racisme en discriminatie. De deelnemers aan dit onderzoek hebben aangegeven dat XR worstelt met haar inclusiviteit. Een beperking van de verzamelde gegevens in dit onderzoek is dat de deelnemers een homogene groep zijn met een westerse achtergrond. Hoewel dit overeenkomt met de samenstelling van de beweging, wordt het beeld vertekend omdat witte individuen persoonlijk minder snel te maken krijgen met politierepressie en -geweld dan gemarginaliseerde groepen. Om deze kwesties aan te pakken, kan toekomstig onderzoek zich richten op het voeren van interviews met mensen van kleur die begaan zijn met XR, maar niet (actief) lid zijn. Deze benadering biedt de

mogelijkheid om perspectieven van gemarginaliseerde groepen te onderzoeken en de ervaringen en uitdagingen met betrekking tot inclusiviteit binnen XR beter te begrijpen. Deze bevindingen kunnen bijdragen aan het wetenschappelijke en maatschappelijke debat over inclusiviteit binnen sociale bewegingen, en de identiteit van gemarginaliseerde mensen als demonstranten in Nederland.

Deze masterscriptie brengt maatschappelijk waardevolle inzichten met zich mee met betrekking tot een beter begrip voor XR-activisten en klimaatactivisten in het algemeen. De blijk van waardering voor de gemeenschap en de autonome en decentrale organisatie van de beweging kan worden meegenomen en toegepast worden bij andere activistische en niet-activistische organisaties. Het belang van gemeenschapsvorming, het voorkomen van machtsstructuren en een gedeelde verantwoordelijkheid kan leiden tot effectievere en veerkrachtige organisaties.

Ten slotte kunnen beleidsmakers, politieagenten en het bredere publiek lessen trekken uit dit onderzoek. Het is belangrijk om te begrijpen dat XR-activisten niet zomaar individuen zijn die het niet alleen oneens zijn met het systeem, maar diepgewortelde emoties en verantwoordelijkheden voelen ten aanzien van de klimaatcrisis. Het stimuleren van constructieve dialogen en luisteren in plaats van buitenproportioneel repressieve maatregelen van de politie is essentieel om de waarde van de democratie te waarborgen en te versterken. Bovendien is het belangrijk om op te merken dat XR-activisten zeer toegewijd zijn en de beweging hard groeit. Ze zullen vastberaden zijn om door te gaan met hun disruptieve acties, ongeacht arrestaties of andere tegenwerking. Dit benadrukt de urgentie van het aanpakken van de onderliggende problemen en het zoeken naar constructieve oplossingen voor het klimaatprobleem.

7. Literatuur

Albrecht, G., Sartore, G., Connor, L., Higginbotham, N., Freeman, S., Kelly, B., Stain, H. J., Tonna, A., & Pollard, G. (2007). Solastalgia: The Distress Caused by Environmental Change.

Australasian Psychiatry, 15(1_suppl), S95–S98. <https://doi.org/10.1080/10398560701701288>

Amnesty International Nederland (2022). *Demonstratierecht Onder Druk*. Geraadpleegd op 30 januari 2023, van <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/11/30/demonstratierecht-onder-druk>

Babbie, R. (2020). *The Practice of Social Research* (15de editie). Cengage Learning.

Beck, U. (1995). *Ecological Politics in an Age of Risk*. Wiley-Blackwell.

Berglund, O., & Schmidt, D. (2020). Extinction Rebellion and Climate Change Activism. In *Springer eBooks*. <https://doi.org/10.1007/978-3-030-48359-3>

- Bogdanovic, Z. (2023). "Zodra de camera's uitgaan, gebruikt de politie geweld tegen ons". *Jonge klimaatactivisten slaan alarm*. Geraadpleegd op 12 april 2023 van <https://www.npo3.nl/brandpuntplus/politie-geweld-klimaatactivisten>
- Brewer, M. B. & Silver, M. D. (2000). Group Distinctiveness, Social identification, and Protest. In S. Stryker, T. J. Owens & R. W. White (Eds.), *Self, identity, and Social Movements (Vol. 13, pp. 153-171)*. Minneapolis: Minnesota Press.
- Brownlee, K. (2012). *Conscience and Conviction: The Case for Civil Disobedience*. Oxford: Oxford University Press.
- Celikates, R. (2016). Democratizing Civil Disobedience. *Philosophy and Social Criticism*, 42(10), 982-994.
- Chong, D. (1991). *Collective action and the Civil Rights Movement (Vol. 29)*. Association of College and Research Libraries. <https://doi.org/10.5860/choice.29-2371>
- Cocking, C. (2013). Crowd Flight in Response to Police Dispersal Techniques: A Momentary Lapse of Reason? *Journal of Investigative Psychology and Offender Profiling*, 10(2), 219–236. <https://doi.org/10.1002/jip.1389>
- Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2018). *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. SAGE Publications.
- De Waard, T. (2023, januari 27). *Overleg tussen OM en Extinction Rebellion levert niets op, plan om A12 te blokkeren blijft*. AD. Geraadpleegd op 23 maart 2024, van <https://www.ad.nl/binnenland/overleg-tussen-om-en-extinction-rebellion-levert-niets-op-plan-om-a12-te-blokkeren-blijft~a87a3d2f/>
- Extinction Rebellion. (2023, 26 januari). *Politie arresteert tenminste zes geweldloze klimaatactivisten thuis voor opruiing*. Geraadpleegd op 31 januari 2023, van <https://extinctionrebellion.nl/politie-arresteert-tenminste-zes-geweldloze-klimaatactivisten-thuis-voor-opruiing/>
- Extinction Rebellion. (2019, 15 april). *Verklaring van de Rebellie* [Persbericht]. <https://extinctionrebellion.nl/persbericht-verklaring-van-de-rebellie/>

- Extinction Rebellion (z.d.-a). *Gemeenschappen*. Geraadpleegd op 26 maart 2023 van <https://extinctionrebellion.nl/gemeenschap/>
- Extinction Rebellion (z.d.-b). *Over ons*. Geraadpleegd op 7 juni 2023 van <https://extinctionrebellion.nl/over-ons/>
- Ezzy, D. (2013). Qualitative Analysis. In *Routledge Ebooks*. <https://doi.org/10.4324/9781315015484>
- Frijters, S. (2023, 29 januari). *Veel meer arrestaties bij acties Extinction Rebellion dan bij boerenprotesten*. De Volkskrant. <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/veel-meer-arrestaties-bij-acties-extinction-rebellion-dan-bij-boerenprotesten~bae8d301/>
- Fritze, J. G., Blashki, G., Burke, S. E. L., & Wiseman, J. (2008). Hope, despair and transformation: Climate change and the promotion of mental health and wellbeing. *International Journal of Mental Health Systems*, 2(1). <https://doi.org/10.1186/1752-4458-2-13>
- Hochschild, A. R. (1975). The Sociology of Feeling and Emotion: Selected Possibilities. *Sociological Inquiry*, 45(2–3), 280–307. <https://doi.org/10.1111/j.1475-682x.1975.tb00339.x>
- Hochstenbach, C., Van Gent, W., & Singelenberg, M. (2017). Stedelijk verzet uit onverwachte hoek. *AGORA Magazine*, 33(2), 4–7 <https://doi.org/10.21825/agora.v33i2.7308>
- Hoggett, J., & Stott, C. (2010). Crowd psychology, public order police training and the policing of football crowds. *Policing*, 33(2), 218–235. <https://doi.org/10.1108/13639511011044858>
- Huys, T (interviewer) (2023, 29 januari). *Over de aanloop naar het A12 klimaatprotest | Jan van Zanen, Hannah Prins, Gerbrig Klos | Buitenhof [Video]*. YouTube. Geraadpleegd op 31 januari 2023, van <https://www.youtube.com/watch?v=XnSg0QIlww4>
- Jasper, J. M., & Poulsen, J. R. (1995). Recruiting Strangers and Friends: Moral Shocks and Social Networks in Animal Rights and Anti-Nuclear Protests. *Social Problems*, 42(4), 493–512. <https://doi.org/10.1525/sp.1995.42.4.03x0129y>
- Klandermans, B. (1984). Mobilization and Participation: Social-Psychological Expansions of Resource Mobilization Theory. *American Sociological Review*, 49, 583-600.
- Klandermans, B. (2004). The Demand and Supply of Participation: Social-Psychological Correlates of Participation in Social Movements. In D. A. Snow, S. A. Soule & H. Kriesi

- (Eds.), *The Blackwell companion to social movements* (pp. 360- 379). Oxford: Blackwell Publishing.
- Koopmans, R. (1993). The Dynamics of Protest Waves: West Germany 1965-89. *American Sociological Review*, 58(5), 637-658.
- Mason, D. and D. Krane (1989). The Political Economy of Death Squads: Towards a Theory of the Impact of State-Sanctioned Terror. *International Studies Quarterly*, 33: 175-198.
- McAdam, D. and Su, Y. (2002). The War at Home: Antiwar Protests and Congressional Voting, 1965 to 1973. *American Sociological Review*, 67(5), 696-721. DOI.org (Crossref), <https://doi.org/10.2307/3088914>.
- McAdam, D., McCarthy, J.D. & Zald, M.N. (1996). Introduction: Opportunities, Mobilizing Structures, and Framing Processes - toward a Synthetic, Comparative Perspective on Social Movement. *Comparative Perspectives on Social Movements*, edited by Doug McAdam et al., Cambridge University Press, pp. 1-20.
- McAdam, D. (1986). Recruitment to High-Risk Activism: The Case of Freedom Summer. *American Journal of Sociology*, 92: 64-90
- McCarthy, J. D. & Zald, M.N. (1976). Resource Mobilization and Social Movements: A Partial Theory. *American Journal of Sociology*, 82, 1212-1241.
- Milligan, T. (2013). *Civil Disobedience: Protest, Justification and the Law*. Bloomsbury Academic.
- Nationale Politie (2023, 27 mei). *Bijna 1600 aanhoudingen bij de blokkade A12 in Den Haag (update)*. Geraadpleegd op 23 juni 2023, van <https://www.politie.nl/nieuws/2023/mei/27/06-aanhoudingen-bij-blokkade-a12.html>
- Nationale Politie (2022, 7 maart). *Gewelddcijfers 2021: meer incidenten waar politie geweld moest gebruiken*. Geraadpleegd op 03 maart 2023, van <https://www.politie.nl/nieuws/2022/april/7/00-gewelddcijfers-2021-meer-incidenten-waar-politie-geweld-moest-gebruiken.html>
- Nationale Politie. (z.d.). *Als de politie bij een demonstratie geweld gebruikt*. Politie.nl. <https://www.politie.nl/informatie/als-de-politie-bij-een-demonstratie-geweld-gebruikt.html>
- Norris, P. (2009). Political Activism: New Challenges, New Opportunities. *Oxford University Press eBooks*, 628–650. <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199566020.003.0026>

- Opp, K.-D. and W. Roehl. (1990). Repression, Micromobilization and Political Protest. *Social Forces*, 69: 521-547
- Rawls, J. (1971). *A Theory of Justice*. Cambridge/London: Harvard University Press.
- Rijksoverheid (2023, 18 februari). *Politiewet 2012*. Geraadpleegd op 20 juni 2023, van <https://wetten.overheid.nl/jci1.3:c:BWBR0031788&z=2023-02-18&g=2023-02-18>
- Saunders, C., Doherty, B., & Hayes, G. (2020). *A new Climate Movement? Extinction Rebellion's Activists in Profile*. Centre for the Understanding of Sustainable Prosperity.
- Scheuerman, W. E. (2018). Civil Disobedience. *Contemporary Political Theory*, 19: 202-205
- Schneider, C. L. (2011). Debate: Violence and State Repression. *Swiss Political Science Review*, 17(4), 480-484. <https://doi.org/10.1111/j.1662-6370.2011.02042.x>
- Schuyt, K. (1972). *Recht, orde en burgerlijke Ongehoorzaamheid*. Amsterdam University Press.
- Thoreau, H. D. (2000). *Walden; and, Civil disobedience: Complete texts with introduction, historical contexts, critical essays*. Boston, Houghton Mifflin.
- United Nations (1990, 7 september). *Basis Principles on the Use of Force and Firearms by Law Enforcement Officials*. Geraadpleegd op 20 juni 2023, van <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/basic-principles-use-force-and-firearms-law-enforcement>
- Van Benthem, D., Bosma, F., Dequeker, S., Ten Klooster, D., & Polm, S. (2023). *Klein tegen de grote politie*. De Groene Amsterdammer. Geraadpleegd op 20 mei 2023, van <https://www.groene.nl/artikel/klein-tegen-de-grote-politie>
- Van Zomeren, M., Spears, R., Fischer, A. H. & Leach, C. W. (2004). Put Your Money Where Your Mouth Is! Explaining Protest Tendencies Through Group-Based Anger and Group Efficacy. *Journal of Personality and Social Psychology*, 87, 649-664
- Wiltfang, G. L., & McAdam, D. (1991). The costs and risks of social activism: A study of sanctuary movement activism. *Social Forces*, 69(4), 987-1010
- Winnips, L. (2023, 28 januari). *Alles staat op het spel. Vandaag doe ik mee met de vreedzame blokkade van @NLRebellion op de #A12. Heb genade met huidige en toekomstige slachtoffers van klimaatontwrichting en #StopFossieleSubsidies*. Twitter. Geraadpleegd op 31 januari 2023, van <https://twitter.com/LWinnips/status/1619281153667788801>

Bijlage 1: Privacy en Ethics

CHECKLIST ETHICAL AND PRIVACY ASPECTS OF RESEARCH

INSTRUCTION

This checklist should be completed for every research study that is conducted at the Department of Public Administration and Sociology (DPAS). This checklist should be completed *before* commencing with data collection or approaching participants. Students can complete this checklist with help of their supervisor.

This checklist is a mandatory part of the empirical master's thesis and has to be uploaded along with the research proposal.

The guideline for ethical aspects of research of the Dutch Sociological Association (NSV) can be found on their website (http://www.nsv-sociologie.nl/?page_id=17). If you have doubts about ethical or privacy aspects of your research study, discuss and resolve the matter with your EUR supervisor. If needed and if advised to do so by your supervisor, you can also consult Dr. Bonnie French, coordinator of the Sociology Master's Thesis program.

PART I: GENERAL INFORMATION

Project title: Motivatie Extinction Rebellion in de context van politiegeweld

Name, email of student: Lotte Aartse, 622219la@myeur.nl

Name, email of supervisor: Freek de Haan, f.dehaan@essb.eur.nl

Start date and duration: 01-02-2023

Is the research study conducted within DPAS YES - NO

If 'NO': at or for what institute or organization will the study be conducted?
(e.g. internship organization)

PART II: HUMAN SUBJECTS

1. Does your research involve human participants. YES - ~~NO~~

If 'NO': skip to part V.

If 'YES': does the study involve medical or physical research? YES - NO
Research that falls under the Medical Research Involving Human Subjects Act (WMO) must first be submitted to an accredited medical research ethics committee or the Central Committee on Research Involving Human Subjects (CCMO).

2. Does your research involve field observations without manipulations that will not involve identification of participants. ~~YES~~ - NO

If 'YES': skip to part IV.

3. Research involving completely anonymous data files (secondary data that has been anonymized by someone else). YES - NO

If 'YES': skip to part IV.

PART III: PARTICIPANTS

1. Will information about the nature of the study and about what participants can expect during the study be withheld from them? ~~YES~~ - NO

2. Will any of the participants not be asked for verbal or written 'informed consent,' whereby they agree to participate in the study? YES - NO

3. Will information about the possibility to discontinue the participation at any time be withheld from participants? ~~YES~~ - NO

4. Will the study involve actively deceiving the participants? ~~YES~~ - NO

Note: almost all research studies involve some kind of deception of participants. Try to think about what types of deception are ethical or non-ethical (e.g. purpose of the study is not told, coercion is exerted on participants, giving participants the feeling that they harm other people by making certain decisions, etc.).

5. Does the study involve the risk of causing psychological stress or negative emotions beyond those normally encountered by participants? YES - ~~NO~~

6. Will information be collected about special categories of data, as defined by the GDPR (e.g. racial or ethnic origin, political opinions, religious or philosophical beliefs, trade union membership, genetic data, biometric data for the purpose of uniquely identifying a person, data concerning mental or physical health, data concerning a person's sex life or sexual orientation)? YES - ~~NO~~

7.	Will the study involve the participation of minors (<18 years old) or other groups that cannot give consent?	YES - NO
8.	Is the health and/or safety of participants at risk during the study?	YES - NO
9.	Can participants be identified by the study results or can the confidentiality of the participants' identity not be ensured?	YES - NO
10.	Are there any other possible ethical issues with regard to this study?	YES - NO

If you have answered 'YES' to any of the previous questions, please indicate below why this issue is unavoidable in this study.

5) Er kunnen negatieve emoties optreden bij de respondenten omdat er over gevoelige onderwerpen wordt gepraat in de interviews. De respondenten kunnen traumatische ervaringen zijn opgelopen door politiegeweld. 6) Er zullen waarschijnlijk politieke overtuigingen worden gegeven door de respondenten aangezien de activisten protesteren tegen politieke beslissingen.

What safeguards are taken to relieve possible adverse consequences of these issues (e.g., informing participants about the study afterwards, extra safety regulations, etc.).

5) Als voorzorgsmaatregel krijgen de respondenten van tevoren een trigger warning en informatie over het onderwerp. Zo kunnen respondenten de beslissing maken te participeren of niet. 6) Ook worden de respondenten van tevoren geïnformeerd over de eventuele politieke gevoeligheid. Zo kunnen respondenten ervoor kiezen om de politiek niet te betrekken in het interview.

Are there any unintended circumstances in the study that can cause harm or have negative (emotional) consequences to the participants? Indicate what possible circumstances this could be.

n.v.t.

Please attach your informed consent form in Appendix I, if applicable.

Continue to part IV.

PART IV: SAMPLE

Where will you collect or obtain your data?

Verkrijgen middels interviews, de data wordt bewaard en verwerkt op persoonlijke computer.

What is the (anticipated) size of your sample?

6 - 10 respondenten

What is the size of the population from which you will sample?

Naar schatting 1000

Part V: Data storage and backup

Where and when will you store your data in the short term, after acquisition?

Op mijn eigen laptop en een externe harde schijf

Who is responsible for the immediate day-to-day management, storage and backup of the data arising from your research?

Lotte Aartse

How (frequently) will you back-up your research data for short-term data security?

Dagelijks

In case of collecting personal data how will you anonymize the data?

Wanneer er gesproken wordt over de respondenten zullen zij worden geanonimiseerd in de scriptie. Bijvoorbeeld door andere namen te gebruiken zodat ze onherleidbaar zijn.

PART VI: SIGNATURE

Please note that it is your responsibility to follow the ethical guidelines in the conduct of your study. This includes providing information to participants about the study and ensuring confidentiality in storage and use of personal data. Treat participants respectfully, be on time at appointments, call participants when they have signed up for your study and fulfil promises made to participants.

Furthermore, it is your responsibility that data are authentic, of high quality and properly stored. The principle is always that the supervisor (or strictly speaking the Erasmus University Rotterdam) remains owner of the data, and that the student should therefore hand over all data to the supervisor.

Hereby I declare that the study will be conducted in accordance with the ethical guidelines of the Department of Public Administration and Sociology at Erasmus University Rotterdam. I have answered the questions truthfully.

Name student: Lotte Aartse

Name (EUR) supervisor: *Freek de Haan*

Date: 22/03/2023

Date: *25-3-23*

Informatieblad voor onderzoek naar de motivaties van Extinction Rebellion activisten in de context van politiegeweld

Dit onderzoek wordt gebruikt voor het afronden van een masterscriptie. Met behulp van uw deelname kan dit onderzoek worden gerealiseerd.

Waarom dit onderzoek?	Met dit onderzoek wordt geprobeerd een breder begrip te krijgen rondom de burgerlijke ongehoorzaamheid en de motivatie van Extinction Rebellion-activisten in context van politiegeweld.
Verloop	U neemt deel aan een onderzoek waarbij we informatie zullen vergaren door: <ul style="list-style-type: none">- U te interviewen en het gesprek op te nemen via audio-opname. Er wordt een transcript uitgewerkt van het interview
Vertrouwelijkheid	<p>Wij doen er alles aan uw privacy zo goed mogelijk te beschermen. Alleen de student/interviewer krijgt toegang tot alle door u verstrekte gegevens.</p> <p>Er wordt op geen enkele wijze vertrouwelijke informatie of persoonsgegevens van of over u naar buiten gebracht, waardoor iemand u zal kunnen herkennen.</p> <p>In het onderzoek wordt u aangeduid met een verzonden naam of nummer (pseudoniem).</p>
Vrijwilligheid	<p>U hoeft geen vragen te beantwoorden die u niet wilt beantwoorden. Uw deelname is vrijwillig en u kunt stoppen wanneer u wilt.</p> <p>Als u tijdens het onderzoek besluit om uw medewerking te staken, zullen de gegevens die u reeds hebt verstrekt tot het moment van intrekking van de toestemming in het onderzoek gebruikt worden.</p> <p>Wilt u stoppen met dit onderzoek? Neem dan contact op met Lotte Aartse via 6222191a@eur.nl</p>
Dataopslag	<p>In het onderzoek zullen anonieme gegevens of pseudoniemen worden gebruikt. De verzamelde data worden beveiligd opgeslagen.</p> <p>De onderzoeksgegevens worden bewaard voor een periode van maximaal 2 jaar. Uiterlijk na het verstrijken van deze termijn zullen de gegevens worden verwijderd.</p>
Indienen van een vraag of klacht	Indien u specifieke vragen heeft over hoe er met uw persoonsgegevens wordt omgegaan, kunt u deze stellen aan Lotte Aartse via 6222191a@eur.nl U kunt daarnaast een klacht indienen bij de Autoriteit Persoonsgegevens indien u vermoedt dat uw gegevens verkeerd zijn verwerkt.

Door dit toestemmingsformulier te ondertekenen erken ik het volgende [includeer alleen de categorieën die van toepassing zijn]

	JA	NEE
1 Ik ben voldoende geïnformeerd over het onderzoek. Ik heb het informatieblad gelezen en heb daarna de mogelijkheid gehad vragen te kunnen stellen. Deze vragen zijn voldoende beantwoord en ik heb voldoende tijd gehad om over mijn deelname te beslissen.	☐	☐
2 Ik neem vrijwillig deel aan dit onderzoek. Het is mij duidelijk dat ik deelname aan het onderzoek op elk moment, zonder opgaaf van reden, kan beëindigen. Ik hoef een vraag niet te beantwoorden als ik dat niet wil.	☐	☐

Voor deelname aan het onderzoek is het bovendien nodig dat u voor verschillende onderdelen specifiek toestemming geeft.

3 Ik geef toestemming om de gegevens die tijdens dit onderzoek over mij worden verzameld te verwerken zoals is uitgelegd in het bijgevoegde informatieblad.	☐	☐
4 Ik geef toestemming om tijdens het gesprek geluid-opnames te maken en mijn antwoorden uit te werken in een transcript.	☐	☐
5 Ik geef toestemming om mijn antwoorden te gebruiken voor gepseudonimiseerde quotes in de verslaglegging van het onderzoek.	☐	☐

Naam deelnemer:

Naam student:

Handtekening:

Handtekening:

Datum:

Datum:

Bijlage 2: Topiclist

- Kenmerken individu
 - o Geboortejaar, gender, opleidingsniveau, beroep, etniciteit
- Relatie met Extinction Rebellion
 - o Hoe in aanmerking gekomen?
 - o Waarom XR?
 - o Waarom burgerlijke ongehoorzaamheid?
- Deelnames aan acties
 - o Welke acties aan deelgenomen, wanneer?
 - o Welke rol aangenomen
 - o Ervaringen
- Motivatie deelname
 - o Instrumenteel
 - In hoeverre effectief
 - o Groepsidentificatie
 - In hoeverre voel je je thuis?
 - Ben je lid van een subgroep?
 - o Ideologie
 - Wat voor emoties voel je hierbij
- Wat is de invloed op je dagelijkse leven
 - o In hoeverre word je in je dagelijkse leven belemmert met de gevolgen van de investeringen van de overheid in de fossiele energie
 - o Hoeveel zou er veranderen in je dagelijkse leven wanneer deze financieringen stoppen
- Verantwoordelijkheidsgevoelens/onrechtvaardigheidsgevoelens
 - o Intergenerationeel
 - o Mondiaal
 - o Toekomstige zelf
- Kosten deelname
 - o Wat ervaar je als kosten die je maakt voor deelname? Wat lever je in?
 - o Welke verantwoordelijkheden heb je in je privé situatie, die je kunnen weerhouden om mee te doen aan acties?
- Risico's
 - o Welke risico's verwacht je te lopen?
 - o Waar zijn die op gebaseerd?
- Bewustzijn politierepressie
- Politierepressie tijdens acties
 - o In hoeverre heb je hier zelf ervaring mee?

- In hoeverre heb je dit politiegeweld zien gebeuren tijdens acties waar je aan mee deed?
- In hoeverre houd je de media bij over politiegeweld bij protesten
- Hoe kijk je naar dit politiegeweld?
- Motivatie ondanks politiegeweld
 - Denk je dat hierdoor je motivatie af kan nemen, hoezo?
 - Hoe zorg je ervoor dat je toch gemotiveerd blijft?
 - Instrumenteel
 - Groepsidentificatie
 - Ideologie
- Vergelijking vroegere burgerlijke ongehoorzame bewegingen
- Verdere vragen of opmerkingen vanuit respondent
- Afronding

Bijlage 3: Codeboek

Thema's	Axiale codes
Actiebereidheid	Door leeftijd niet laten arresteren Eerste actie low-risk Eerste acties niet laten arresteren Effect dagelijks leven beperkt Geen mensen die afhankelijk zijn van respondent Geen verantwoordelijkheden Heeft gevangenis over voor een betere toekomst van kinderen Heeft gevangenis straf over voor klimaat Heeft niet veel grenzen Keuze hebben invloed op echtgenoot en kinderen Kijkt toekomst bij XR aan betreft acties Kost veel energie voor relatief kleine stapjes Niet bang voor eigen veiligheid Niet dapper genoeg Niet laten arresteren Niet meegaan in extremere acties Niet zo dapper als hij zou willen Meer ruimte voor activisme Risico's zijn acceptabel Soms niet nadenken maar doen Twijfelen over illegale deel Vanwege verantwoordelijkheden niet laten arresteren Veel tijd over voor activisme Verantwoordelijkheid persoonlijke leven levert twijfel op Verwacht niet altijd activist te kunnen Vraagt zich soms af waarom, maar blijft overtuigd Weet niet of hij er later nog zin in heeft Weinig te verliezen XR-acties hangen af van goedkeuring werk
Actievoeren geeft hoop	Actievoeren geeft hoop Haalt hoop uit actievoeren Heeft hoop voor toekomst door XR Hoop houden Hoopt dat acties iets in gang zetten Hoopt dat XR over tien jaar niet meer nodig is Krijgt hoop uit acties
Angst politieonderdrukking	Angst ontwikkelingen politieonderdrukking Angst opgepakt te worden Angst voor meer repressieve middelen Bang thuis te worden opgepakt Verontrusting om voor facilitaire politie te moeten betalen Voorspelt dat repressie toeneemt
Begrip voor politie	Begrip voor politie Medelijden met politie Politie ingrijpen logisch actie reactie
Behoud status quo door staat	Gevestigde orde wijst met de vinger naar XR Handelen politiestelsel en overheid Politie begint XR zat te worden Politie probeert informatie te winnen van activisten Politiestelsel en overheid willen de maatschappelijke orde behouden Politiestelsel en overheid bang voor momentum

Bewust politierepressie	<p>Bewust van politie repressie Bewuster geworden van politieonderdrukking Door XR voorbereid op wat er kan gebeuren Niet heel bewust politierepressie Politieoptreden meer dan gedacht Politierepressie gegroeid Sinds Woonopstand besef van politie Vermoed dat politie/arrestatie niet zo veel zal doen Verwachtingen bijstellen als gevolg politierepressie</p>
Effectiviteit	<p>Acceptatie groeit door bekende mensen Acties zetten mensen aan het denken Agressieve politie geeft gevoel dat acties nuttig zijn Alle andere manieren al gerobeerd Andere dingen niet effectief Andere organisaties te tam Arrestatie levert aandacht op Blokkades en Schiphol acties leveren veel meldingen Burgelijke ongehoorzaamheid levert aandacht op Denkt dat mensen bewuster worden Disruptieve acties werken Effectiviteit Effectiviteit door geschiedenis Fridays for Future tijd rovend zonder veel effectiviteit Geweldloze maatregelen meest productief in gesprek gaan met mensen werkt niet Legale demonstraties weinig effect Media aandacht Media aandacht is een middel Media volgt politie Mensen gaan positiever kijken naar XR door politiegeweld Normaal protest niet effectief Politie ingrijpen zorgt voor extra aandacht Politiek reageert niet op petitie's, klimaatmarsen etc Politieoptreden geeft boost meldingen Politierepressie zorgt voor meer aanhangers Regulier protest niet effectief Solidariteit door politierepressie Verandering zichtbaar maatschappij</p>
Emoties	<p>Boosheid omzetten Emoties beter plaatsen door XR ook al oncomfortabel Klimaat emoties Klimaatwoede</p>
Ervaring met politie	<p>Eerste negatieve politie ervaring Inlichtingendienst naar huis gekomen Na arrestatie eerder weg door medicatie Nalatigheid politie Negatieve ervaring politie Opgepakt en in de cel geweest Politie handelt buitenproportioneel Politie gebruikt geweld wanneer er geen camera's zijn Politieonderdrukking bij anderen gezien Politieoptreden controversieel Slecht behandeld op politiebureau Voelt zich veilig bij politie Voornamelijk aangename ervaringen politie</p>

	Wel gearresteerd, geen slachtoffer van geweld
Gevoel met het juiste bezig te zijn	<p>Activisme is hobby</p> <p>Arrestee support voelt goed om te doen</p> <p>Gevoel met het juiste bezig te zijn</p> <p>Krijgt energie van XR</p> <p>Productiever gevoel</p> <p>Zingeving</p>
Individuele duurzame keuzes	<p>Al bezig met klimaat</p> <p>Duurzame initiatieven gestart</p> <p>Individuele duurzame keuzes</p>
Intergenerationele verantwoordelijkheid	<p>Aarde leefbaar achterlaten voor volgende generatie</p> <p>Bang voor de toekomst</p> <p>Geen kinderen durven te nemen vanwege klimaat</p> <p>Bezwaard tegenover kinderen</p> <p>Intergenerationeel</p> <p>Heeft gevangenis over voor een betere toekomst van kinderen</p>
Motivatie arrestatie	<p>Door meer vertrouwen in XR nu ook high-risk</p> <p>Laten arresteren is het enige mogelijk</p> <p>Nu laten arresteren door minder verantwoordelijkheden</p> <p>Signaal afgeven met arrestaties</p> <p>Wilt laten arresteren voor de groep</p> <p>Zonder arrestatie geen aandacht</p>
Organisatiestructuur	<p>Fijne organisatie</p> <p>Goed voor elkaar zorgen</p> <p>Kracht van de organisatie</p> <p>Iedereen kan ontdekken wat die wil bij XR</p> <p>Persoonlijke doelen</p> <p>regeneratieve sfeer</p>
Paradox eerdere burgerlijke ongehoorzame bewegingen	<p>Comfortabel leven</p> <p>Comfortabel leven maakt gemotiveerd blijven lastig</p> <p>Civil Rights Movement veel heftiger, hier privileged</p> <p>Vergelijking XR en CRM compleet anders</p> <p>Bewust van eigen privilege</p>
Persoonlijke reactie politierepressie	<p>Adrenaline door politieoptreden</p> <p>Besef politie maakt boos en geïrriteerd</p> <p>Boos door politieoptreden</p> <p>De-escaleren bij politiegeweld</p> <p>Duitse politie erger dan Nederlandse</p> <p>Emotioneel ontdaan na arrestatie</p> <p>Gemotiveerder door politieonderdrukking</p> <p>Impact politierepressie</p> <p>Na politiebezoek met gestrekt been in gaan</p> <p>Niet laten leiden door angst</p> <p>Niet meer bang voor protest</p> <p>Politie nalatigheid maakt boos</p> <p>Politie repressie doet niet zo heel veel op gevoel</p> <p>Politie zorgt voor woede</p> <p>Politie/staat roept boosheid</p> <p>Politiebezoek intimiderend</p> <p>Politiegeweld disproportioneel</p> <p>Politiegeweld doet respondent niet zo veel</p> <p>Politiegeweld zien maakt boos</p> <p>Reactie maatregelen politieonderdrukking, gezeur</p> <p>Schrikt van politiegeweld</p>

Prettige gemeenschap	<p>Community geeft handvatten Community is een fijne plek Community missen als het er niet meer zou zijn Community steunt en helpt elkaar Fijne community Gelijkgestemden Groepsgevoel Hoopt gelijkgestemde mensen te vinden Identiteit Leuke mensen Miste gelijkgestemden in leven Nauwe band korte tijd Geen veroordeling in XR Weinig activistische contacten</p>
Radicalisering	<p>Bewustzijn over radicalisering Blij dat politie en AIVD er is Enigzins begrip voor politiesysteem, tegen radicalisering Extreme bewegingen moeten in de gaten worden gehouden Huiverig voor subcultuurvorming Op hoede voor ontwikkelingen XR Zichzelf vragen blijven stellen betreft XR Ziet radicalisering gebeuren in toekomst</p>
Rechtvaardigheidsgevoelens	<p>Klimaatrechtvaardigheid Onrechtvaardigheidsgevoel Politiek niet eerlijk Regering sluit ogen Systeemverandering nodig Verdeling van welvaart etc. gaan gepaard</p>
Toekomstige schuldgevoelens	<p>Toekomstige zelf in de spiegel kunnen aankijken Zelf in de spiegel willen aankijken</p>
Uitsluiting etnische groepen	<p>Selectie bias Uitsluiting van etnische groepen Veel witte mensen</p>
Urgentie	<p>Acties zijn extreem, alternatief is extremer Angst houdt niet tegen, urgentie lag hoger Arrestatie niet zo erg als klimaatslachtoffers De gevolgen van klimaatverandering zijn extreem De gevolgen van niet klimaatneutraal zijn Gevolgen klimaatvernadering wegen niet op tegen acties nu Goede argumenten hebben om wetten te verbreken Heeft nu al last van klimaat gevolgen Kleine angst klimaat nederland Klimaatverandering is nu Klimaatverandering sluipmoordenaar Neemt huiverigheid voor lief door ernst van situatie Noodzaak voor verandering rechtvaardigd onwettige acties Nu al fucked Oorzaak klimaatverandering Urgentie nu iets te moeten doen</p>
Verantwoordelijkheidsgevoel	<p>Met het juiste bezig zijn Wilt iets maatschappelijks doen Voelt zich verantwoordelijk door privileges Voelt zich verplicht Zocht meer maatschappelijke betrokkenheid</p>